

obzornik

glasilo delovne organizacije

Zahtevne naloge v prihodnjem letu

OB LETOŠNJEM BRESTOVEM GOSPODARJENJU

Ob koncu leta je običaj, da napravimo nekakšen pregled, obracun ali inventuro o našem delu in ravnanju ter naštevamo naše dosežke. Nekako bolj skopi in skromni pa smo pri naštevanju tistega, česar nismo naredili. Toda kaže, da je sedaj čas, ko moramo odmeriti tudi tem vprašanjem ustrezno mesto in pomen, ko si je treba čedalje bolj točiti čistega vina tudi ob takšnih mejnikih kot je zaključek starega in začetek novega leta.

Če naj ocenimo naš sedanji položaj, lahko ugotovimo, da se je prav sedaj nakopičilo največ težav na poti zagotavljanja normalnih gospodarskih tokov in prihodnjega razvoja. To velja za celotno Jugoslavijo in Slovenijo in tudi (seveda v ustreznih razsežnostih) za Brest. Soočamo se z resno gospodarsko nestabilnostjo, ki jo spremljajo velika inflacija, prezadolženost, veliko neskladje med izvoznimi in uvoznimi tokovi, slabša dohodkovnost, velika rast stroškov, skupne in splošne porabe, zamrzni- tev cen, padanje delovne storilnosti in neučinkovitosti gospodarjenja, zaostrovanje kreditov — finančnih odnosov in finančne discipline.

Načrtovana proizvodnja v Brestovih temeljnih organizacijah ne

bo v celo dosežena, niti prodaja na domačem trgu, niti izvoz (ki bo sicer dinarsko uresničen). Vsekakor pa bodo rezultati na vseh teh področjih presegli lanske. Delavcem Bresta gre za to vse priznanje. Posebno velike napore so opravili delavci v Gabru, Žagalnici in Masivi na področju izvoza. Zaloge (kot izredno pomemben dejavnik glede na velike likvidnostne težave Bresta) so nam ušle čez vse načrtovane okvire! Rezultati bodo v dohodkovnem pogledu prav zaradi takega stanja gotovo izredno skromni. Kooperacija med temeljnimi organizacijami še ni polno zaživela in imamo pri tem še rezerve. Načrtovani izvoz negor plošč ni bil izpolnjen.

Kljub nezadostnim uspehom pri uresničevanju prej omenje-

nih ključnih področij v gospodarjenju na Brestu pa lahko vseeno ugotovimo nekatere ugodnejše premike:

1. V strukturi celotnega prihodka se povečuje delež izvoza.

2. Kljub velikim težavam in tehnološki zaostalosti je tekla proizvodnja nekaterih programov za izvoz v temeljnih organizacijah Masiva in Jelka dokaj ugodno.

3. Razvili smo nov proizvod — bivalni in za druge namene ustrežajoč kontejner — kot nekakšen dopolnilni program, v katerega vgrajujemo naše plošče, les in druge materiale brez kakršnegakoli resnejšega investicijskega vlaganja v objekte, stroje ali druge, za novo proizvodnjo potrebne stroške. Tu se dokaj uspešno vključuje tudi delovna organizacija Kovind Urec.

4. V celoti uresničujemo sprejete obveznosti na osnovi samoupravnih sporazumov v okviru občine in širše skupnosti.

Srečno 1983!

Običaj je že, da ob izteku vsakega leta tudi urednik v imenu uredniškega odbora in sodelavcev na kratko pokramlja z zvestimi bralci o vsakoletnih skupnih prizadevanjih in hotenjih.

Menda ni potrebno ponavljati, da smo se in kako smo se letos spopadali s številnimi gospodarskimi težavami in kako se s skupnimi prizadevanji želimo izkoptati iz sedanjih zagat ter z enotnim družbeno-političnim delovanjem utrditi naše gospodarstvo. V to so bile ubrane pravzaprav vse letošnje številke našega glasila in še posebej novoletna.

Koliko so nam hotenja, da bi čimbolj celovito in objektivno prikazali naš sedanji gospodarski trenutek in vsa naša ključna prizadevanja za boljše gospodarjenje in zdrave medčloveške odnose, uspela, presodite sami. Hotenja so bila iskrena; žal pa niti urednik niti uredniški odbor teh hotenj brez trdnega sodelovanja in celovitejših pomoči ne moreta povsem uresničiti. Zato naj letos še posebej poudarimo željo, da bi naše glasilo, pa tudi druge oblike obveščanja, sooblikovali in dograjevali vsi, ki so za to odgovorni, to želijo in so pripravljeni sodelovati.

Z iskrenim obžalovanjem je treba tudi povedati, da nam letošnje novoletne zabavne priloge ni uspelo pripraviti. Snovi, ki bi jih bilo moč kritično ali zabavno obdelati, je bilo letos sicer nedvomno dovolj; žal pa ni bilo moč dobiti ljudi, ki bi se jih lotili. Morda bo prihodnje leto bolje...

Pa pustimo to! Krepko si sežimo v roke, si nalijmo in zaželimo srečno in ustvarjalno novo leto 1983!

Urednik

5. Letos kljub manjšim zakasnitvam uspešno odplačujemo obveznosti do banke in sicer dinarske ter devizne obveznosti.

6. Na referendumu je bil sprejet nov sistem vrednotenja zahtevnosti del in nalog.

7. Poenoten je del ustreznega sporazuma o jubilejnih nagradah.

8. Podpisali smo sporazum o dolgoročnem (za deset let) poslovnotehničnem sodelovanju z Javorjem iz Pivke.

9. Delavci v strokovnih (režijskih) službah temeljnih organizacij in Skupnih dejavnosti so opravili precej ur v proizvodnji, ko je bilo potrebno priskočiti na pomoč, da bi izpolnili dogovorjene roke za izvoz.

In še bi prav lahko mnogo napisali o prizadevanjih in delu delavcev, ki so bili letos uspešno opravljeni.

V oktobru smo skromno, pa vendar dostojno obeležili 35-letnico naše delovne organizacije; ob tej priložnosti je 63 delavcev in ena temeljna organizacija prejelo visoka državna in občinska odlikovanja ter priznanja.

Ko ta prispevek nastaja, tečejo na vseh ravneh — v zvezni in republiški skupščini, v občinah in tudi v delovnih organizacijah razprave o naši gospodarski politiki v letu 1983 ter nalogah za uresničevanje te politike. Prihaja do zelo težkih ugotovitev.

Prva je ta, da svetovni gospodarsko-politični položaj ni niti najmanj rožnat. Čeprav so bile

že ocene o rahlem oživiljanju svetovnega gospodarstva, nam podatki kažejo prav nasprotno: v veliki večini držav je slišati o ničelni stopnji rasti proizvodnje ali kvečjemu o rasti malo nad ničlo, o povečani armadi brezposelnih, o tem, da so dežele v razvoju dolžne okoli 600 milijard dolarjev, da se svetovna trgovina ne oživlja in tako naprej.

V Jugoslaviji se vrtimo neka-ko okoli naslednjih vprašanj: kako povečati izvoz za 9 odstotkov — konvertibilnega za 20% (v Sloveniji 18%); kako odplačati okoli 5,5 milijard dolarjev dolga; da je treba rast cen dopustiti le do 20 odstotkov (ob tem, da se govori o zamrzitvi cen do poletja 1983 in o selektivnih popravkih nekaterih cen — v tem gotovo ni pohištvo!); o tem, da se popravki opravijo na ravni svetovnih cen; o zmanjševanju uvoza s konvertibilnega področja; ob 1 odstotni rasti družbenega proizvoda; o tem, da se bo produktivnost zmanjšala za 1 do 2 odstotka in da se bo za 10 odstotkov zmanjšala poraba; da se bo zaustavilo padanje realnega standarda, da bo še slabša energetska preskrbljenost in da dodatnega zadolževanja v tujini ne bo.

Ker v delovnih organizacijah ob koncu decembra še nimamo temeljnih opredelitev gospodarske politike in opredeljenih pozicij, kako in pod kakšnimi pogoji bomo v prihodnjem letu gospodarili, tudi v Brestu še nimamo natančnih in jasnih opredelitev ter plana za leto 1983.

(Konec na 2. strani)

Zahtevne naloge v prihodnjem letu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vendar pa imamo zelo jasno postavljena temeljna izhodišča, da proizvodnja ne sme upadati in se mora v fizičnem pogledu povečati za toliko, kolikor izboljšujemo našo organizacijo dela, od priprave, do nabave materialov, manjših tehnoloških dopolnitev in seveda odgovornega dela. Nekoliko povečan obseg proizvodnje — realno za 2 odstotka — mora zagotavljati delo sedanjemu številu zaposlenih.

Dohodka in tudi amortizacije ne bo lahko povečati, vendar moramo že v začetku leta napeti vse sile, da nam bo dohodek rasel tako, da bomo lahko normalno zagotavljali enostavno reprodukcijo in višino sredstev za osebne dohodke in sicer v obsegu, s katerim gremo v novo leto. Že sedaj moramo vedeti, da brez dobrih gospodarskih rezultatov ne bo moč zadržati višine sedanjih osebnih dohodkov.

Izvoz naj bi se tudi v letu 1983 fizično povečal do 15 odstotkov, uvoz pa ne bi smel več padati s takšnim tempom, ker se nam že pojavljajo težave s kvaliteto (prehod na nekatere domače materiale).

Tudi v naslednjem letu bomo morali izpolnjevati vse naše obveznosti do banke — dinarske in devizne — ki bodo še hujše kot v letu 1982. Glede likvidnosti se nam obetajo hudi časi; sedanje dogovore z nekaterimi delovnimi organizacijami in s skladi skupnih rezerv bomo primorani ponovno ozrednotiti, jih tudi podaljševati in poskušati, da vsaj srednjeročno razrešimo ta vprašanja.

Veliko nalog nas časa s prodajo na domačem trgu, zato bomo morali v vseh temeljnih organizacijah, v skupnih dejavnostih in pri delavcih v temeljni organizaciji Prodaja delo izboljšati, če bomo hoteli uspešno nastopati na domačem trgu. Takšnih zamud do kupcev si pri dostavi nekaterih naših izdelkov (kuhinje, ploskovno pohištvo, tapetništvo) v letu 1983 nikakor ne smemo več dovoliti.

V tem letu moramo pripraviti tudi vse potrebne načrte, analize in sporazume o uresničitvi v srednjeročnem načrtu opredeljenih nalog v energetske objekta v Žagalnici, Gabru, Masivi in Jelki. Glede na naše finančne možnosti ter na udeležbo sovlagateljev in banke moramo pričeti vsaj s pripravljalnimi deli — kot smo jih opredelili v srednje-

ročnem načrtu oziroma kot se bodo temeljne organizacije med seboj dogovorile.

Še bi lahko naštevali naloge, obveze in načrte, kaj naj bi in kaj bomo vse uresničili v letu 1983. Toda eno je gotovo: za vse mi načrti, programi in tudi željami mora stati odgovorno in strokovno delo vseh Brestovih delavcev; od žuljavih rok pri najbolj težkih fizičnih delih, do ustvarjalnega snovanja pri zahtevnih tehnoloških rešitvah, poslovnih odločitvah in tudi vodenju. Vse to mora biti prežeto z našo temeljno vrednoto — socialističnim samoupravljanjem. V vsakdanjem življenju moramo dograjevati in krepiti socialistično samoupravljanje, popravljati in odстранjevati tiste ovire, ki nas vlečejo nazaj, v zasebnost, inezdni odnos, ki podpira slabo delo, neodgovornost in podobno.

Nekako ni mogoče sprejeti takšnih ugovorov in pripomb kot so na primer: »lahko bi zrihtali boljše plače«, ali kot je lepo zapisala Delavska enotnost precej razširjen refren: »madona, narod nič ne dela«; in to običajno rečejo tisti, ki so med delovnim časom v gostilni.

Skratka, če smo imeli še kaj iluzij ob našem slabem delu, slabih odločitvah, življenju na račun drugega in podobnem, da »se bomo že kako prebili«, je treba jasno ugotoviti, da je teh možnosti čedalje manj oziroma jih praktično ni. Rekli bi lahko, da je stvar v naših rokah in da je od nas samih odvisno, koliko in kako bomo uspešni, uporni, delavni in odgovorni ob vsakršnih izzivih. Vsi se namreč moramo zavedati, da je naš razvoj premalo temeljil na lastnem delu in ustvarjalnem dohodku ter na dobrem gospodarjenju in gotovo preveč na zadolževanju doma in v tujini.

Zdaj prihajajo ustrezni računi in veliko govorimo o odgovornosti. Pri tem je treba reči, da ne nosimo vsi enake odgovornosti. Večjo odgovornost nosimo tisti, ki smo pripravljali ali sprejemali odločitve in tisti, ki smo imeli več neposredne možnosti, da vplivamo nanje. Naredimo torej vsak pri sebi samem, pred lastnim pragom, v vsakem delovnem okolju, v vsaki temeljni organizaciji in službi na Skupnih dejavnostih pošteno oceno opravljenega dela.

Opravimo to kot pokončni ljudje, strpno in s pogledom v prihodnost, ki bo bolj ali manj

takšna, kakšen bo naš odnos in prispevek pri premagovanju težav, ki se bodo pojavljale.

Vsa naša preteklost nam pove, da smo bili najmočnejši, ko nam je bilo najtežje. Tudi Brestova preteklost je taka. Zato sem trdno prepričan, da bomo enako ravnali in uspešno premagovali ovire tudi v letu 1983.

Vsem Brestovim delavcem in upokojencem želim zdravo, uspešno in srečno leto 1983.

Tone Kraševac Proizvodna hala v TOZD GABER

Spet nekaj zanimivih primerjav

LETOŠNJE GOSPODARJENJE V SLOVENSKEM LESARSTVU

Zopet je čas, ko poznamo rezultate o poslovanju tudi drugih organizacij združenega dela slovenske lesne industrije za letošnjih devet mesecev. Čeprav je tovrstno pisanje v našem glasilu postalo morda že nekoliko standardno (uniformirano), sem se vseeno tudi sedaj odločil za takšno obliko, saj menim, da je takšen način obveščanja namenjen širšemu krogu bralcev in da je ta informacija dovolj razumljiva. Za podrobnejše primerjave pa bi bila vsekakor potrebna nadrobnejša strokovna analiza.

Ob izidu slavnostne številke Obzornika ob 35-letnici Bresta smo lahko videli primerjavo Bresta z nekaterimi delovnimi organizacijami skozi daljše časovno obdobje, sedaj pa si poglej-

mo velike, pa tudi njihove dejavnosti so različne. Zato moramo vse kazalce in njihova medsebojna razmerja jemati le kot poslovna gibanja, katerim je skupno to, da so nastali pod enakimi zuna-

tura prodaje in izvoza, sistem vrednotenja zalog, nove amortizacijske stopnje in tako naprej.

Veliko nižji kot dohodek na delavca, ki nam pokaže delež dohodka za razporeditev v delovni organizaciji. Na to vsekakor vplivajo visoke obresti za kredite. To je značilno za vse obravnavane delovne organizacije, razen za Alpes in deloma Marles. Zaradi preizkušene čistega dohodka ima večina omenjenih delovnih organizacij izgubo.

Delovna organizacija	Dohodek na delavca	Dohodek povp. up. post. sr.	Čisti doh. del.	OD in sred. sk. por. del.	Povp. mes. neto OD del.	Ak. povp. up. post. sr.	Ak. del.	Povp. up. osn. sred. del.	Izguba na delavca	Cel. prih. por. sred.	Delež izvoza v cel. prih.
	din	%	din	din	din	%	din	din	din	%	%
BREST	289.051	23	172.985	158.567	11.647	1	17.440	374.188	5.172	129	15
MEBLO	331.793	16	176.720	167.813	12.651	2	35.405	641.676	27.361	138	20
MARLES	338.795	29	204.666	160.482	12.069	4	52.711	243.359	—	145	8
ALPLES	401.970	27	261.586	191.322	13.821	5	70.264	477.045	—	150	12
SAVINJA	356.486	27	174.408	162.305	11.964	1	12.104	352.619	—	155	23
LESONIT	335.423	14	107.170	161.066	12.338	—	4.626	1.029.598	106.740	124	10
JAVOR	321.171	27	189.677	167.211	12.018	3	30.256	441.108	7.791	139	24
LESNA	263.546	20	136.080	152.397	12.677	2	20.862	498.520	54.386	126	10
POVPR. SLOV. LES. IND.	333.940	27	202.765	165.702	12.320	4	50.699	394.579	12.022	139	17

mo poslovanje v letošnjih devetih mesecih.

Popolne primerljivosti med posameznimi delovnimi organizacijami prav gotovo ni, ker so raz-

njimi vplivi — ukrepi sedanje gospodarske politike.

Kot osnovni kazalec bomo vzeli dohodek na delavca, s katerimi izražamo družbeno produktivnost. Seveda pa je v zdajšnjih pogojih, ob zelo slabem delovanju gospodarskih zakonitosti in zamrzitvi cen, vprašljiva realnost tudi tega kazalca. Iz doseženih rezultatov je videti, da je le Lesna iz Slovenj Gradca dosegla nižji dohodek na delavca kot Brest. Kar za 13,4 odstotka je ta kazalec v Brestu nižji od povprečja slovenske lesne industrije. Sorazmerno dober in nadpovprečni dohodek na delavca sta od primerjanih delovnih organizacij dosegla le Alpes in Savinja.

V povezavi s tem kazalcem lahko pogledamo tudi kazalec ekonomičnosti — celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi. Tudi ta nam kaže enako sliko. Največ celotnega prihodka na porabljena sredstva sta dosegla Savinja in Alpes. Brest je tudi pri tem kazalcu pod povprečjem slovenske lesne industrije.

Vzrokov za to je več, eden glavnih pa je prav gotovo ta, da zaloge naraščajo, namesto da bi padale kot smo to zastavili tudi v »Nalogah in ukrepih za poslovanje v zoženih pogojih gospodarjenja«. Na to pa prav gotovo vpliva tudi hitrejša rast cen surovin in repromaterialov kot so rastle cene naših izdelkov. Poleg tega vpliva jo na takšen kazalec tudi struk-

V primerjavi z ostalimi delovnimi organizacijami, ki so devetmesečno obdobje zaključile z izgubo, je vzpodbudno to, da je letos Brest poleg Savinje najbolj zmanjšal izgubo na delavca. Tudi izguba na delavca je v Brestu nižja od slovenske lesne industrije, kar ni bilo značilno v preteklih letošnjih primerjavah. Na to vsekakor vplivajo zaostreni pogoji gospodarjenja, ki slabijo rezultate poslovanja v vsej lesni industriji. Vpliva pa tudi sorazmerno visok delež izvoza v celotnem prihodu, ki znaša za slovensko lesno industrijo kar 17 odstotkov, za Brest pa 15.

Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi nam pove, koliko dohodka smo ustvarili na enoto vloženih sredstev. Tudi ta kazalec ne kaže dobrih rezultatov. Nad povprečjem slovenske lesne industrije je le Marles. Brest je pod povprečjem; še slabši od njega pa so Meblo, Lesonit in Lesna. Na to prav gotovo vplivajo tudi visoke zaloge.

Kazalci akumulacije nam kažejo sorazmerno nizko akumulativnost lesne industrije. Če bi izdelali konsolidarne bilance, pri čemer bi se akumulacija v delovnih organizacijah zmanjšala za višino izgube. Tudi akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi je slaba.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Zložaji žaganega lesa v TOZD Žagalnica, ki je bila letos uspešna

Iz drugih lesarskih kolektivov

NOVOLES se je na tržišču že uveljavil s svojo kopalniško opremo. Da bi še povečali proizvodnjo kopalniškega programa, so v svoji temeljni organizaciji, ki jo imajo v metliški občini, odprli nove proizvodne prostore. V njih bodo z novo organizacijo dvignili količino izdelane za tretjino. Naložba je veljala 30 milijonov dinarjev.

ELAN je letos izdelal 515.000 parov smuči, od tega kar 355.000 parov za izvoz. Izvoz teh smuči je prinesel nad 8 milijonov dolarjev. Vendar pa z analizami ugotavljajo, da splošna recesija v svetu močno zmanjšuje prodajo smuči, ki pomenijo za sedanje razmere že luksuzno blago; prodaja je upadla celo v Skandinaviji. Da bi uspeli povečati prodajo na tujih tržiščih, so se v Elanu odločili, da bodo poleg svoje trgovske mreže na švedskem kupili lastne trgovine še v Združenih državah Amerike, Kanadi in Švici.

Po dveh letih je **LIP Bled** v sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Bled dokončalo gradnjo mehaniziranega skladišča oblovin. Kljub gradnji skladišča je žaga ves čas nemoteno obratovala. Nova mehanizacija bo opravljala prej težaško delo delavcev na prostem. Za lupljenje in razžagovanje približno 50.000 do 60.000 kubičnih metrov oblovin je bilo doslej potrebnih okrog 40 delavcev, katerih delo bo sedaj prevzela mehanizacija; manj delavcev pa bo potrebnih tudi na hodišču.

JAVOR predela v svojih temeljnih organizacijah na leto 135.000 kubičnih metrov hlodovine iglavcev, listavcev in eksot. Na dan potrebujejo 504 kubične metre teh surovin ali 24 kamionov s priklopi oziroma 17 visokostenskih vagonov. Iz slovenskih gozdov nabavijo 71 odstotkov hlodovine (samo od Gozdnega gospodarstva Postojna 71.000 kubičnih metrov ali 53 odstotkov celotne dobave), kar 25 odstotkov iz hrvaških gozdov in 4 odstotke iz uvoza. Osnovne cene hlodovine letos sicer niso naraščale, pač pa so močno porasle cene prevoza, tako da le-te predstavljajo že 30 odstotkov v skupni ceni hlodovine.

Karniška delovna organizacija **MENINA** je največja proizvajalka pogrebne in pokopališke opre-

me, saj ta kolektiv z 215 zaposlenimi zalaga domači trg s 40 odstotki pogrebne opreme. Letos so se močno usmerili tudi v izvoz, ki so ga povečali kar za sto odstotkov v primerjavi z lanskim. V devetih letošnjih mesecih so izvozili za 7,9 milijona dinarjev, vse na konvertibilni trg, največ v Belgijo. Pri tem so za uvoz surovin in repromaterialov porabili le 1,6 milijona dinarjev.

ALPLES je z več partnerji podpisal samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za izgradnjo obrata za proizvodnjo RTV ohišij, masivnega in ploskovnega pohištva. Proizvodni program bo namenjen pretežno za izvoz, zanj pa bodo uporabljali domače surovine, predvsem gorenjsko bukovo. Predračunska vrednost naložbe z vso opremo in novo tehnologijo znaša 284.310.000 dinarjev. Ker ni bilo moč zbrati dovolj lastnih sredstev ter kreditov bank, zavarovalnice, izvajalcev del in dobaviteljev opreme, so z nekaterimi članicami SOZD GLG ter Heliosom in Slovenijalesom podpisali omenjeni sporazum, s katerim bodo podpisnice prispevale manjkajočih 45.000.000 dinarjev.

LESNININA temeljna organizacija Gramex je decembra pričela z gradnjo svojega gradbeno-servisnega centra na obrobju Ljubljane. Prva faza gradnje obsega 12.200 kvadratnih metrov skladišča s tisoč kvadratnimi metri galerije ter železniškim tirom, servisnim objektom in vratarnico. Za vsa dela bo treba odšteti okoli 30 milijard starih dinarjev. Gradnjo objekta je prevzela Lesninina temeljna organizacija Pristan z izvajalcem del Slovenija ceste-Tehnika po načelu »ključ v roke«.

LIKO se dokaj uspešno spopada s težavami v izvozu. Najbolj je upadel izvoz na ameriško tržišče prek nekaterih posrednikov, medtem ko je delež njihovega direktnega izvoza ostal nekako na lanskem ravni. Trgu so se prilagodili predvsem z novimi izdelki ob nespremenjenih cenah. Poleg kolonialnega pohištva (predvsem stolov) so se letos na nekaterih tržiščih uveljavili s prodajo masivnega pohištva, dokaj uspešno pa nadaljujejo z izvozom vratnih kril na zahodnoevropsko tržišče.

TOVARNA MERIL na področju računalništva — v sodelovanju z inštitutom Jožef Stefan — uspešno razvija inteligentni terminal KOPA 2500. Le-ta je plod njihovih lastnih izkušenj, idejnih usmeritev na podlagi jugoslovanskih potreb, obenem pa je to dolgoročna usmeritev njihovega proizvodnega programa. Ta inteligentni terminal je ob upoštevanju jugoslovanskih potreb lahko razvojni sistem, se lahko vključuje v računalniške mreže, v proizvodne procese in lahko celovito spremlja poslovanje manjših delovnih organizacij.

V **MARLESU** ob stabilizacijskih ukrepih, ki omejujejo investicijsko porabo, pričakujejo občuten padec prodaje investicijskih objektov (otroški vrtci, šole, ambulante, upravne stavbe, bolnice in drugo). To nameravajo nadomestiti s prodajo posameznih stanovanjskih hiš in naselej ter s prodajo hiš v izvoz. Gradnja zasebnih hiš v naši državi namreč prevladuje, saj znaša nad polovico vseh zgrajenih objektov. Zato so pripravili nov tip montažne hiše, pri kateri so uporabili več tehnoloških, pa tudi konstrukcijskih novosti predvsem v zvezi s sedanjo energetske krizo.

Ker so možnosti za večji izvoz tudi v arabske dežele vse bolj skržene, išče **MEBLO** nove oblike in možnosti za prodor na ta tržišča. V Kuwaitu so se s firmo Khorofi dogovorili za tako imenovano konsignacijsko prodajo **Meblovih izdelkov**. To je v jugoslovanskem izvozu zelo redka oblika poslovanja, čeprav jo druge dežele pogosto uporabljajo. Iz skladišča v Kuwaitu naj bi Meblo prodajal svoje izdelke predvsem manjšim investitorjem, na primer za opremo vil ali poslovnih prostorov, pa tudi zasebnikom in posameznim trgovcem; možnosti pa se odpirajo tudi za opremo večjih objektov. V tem času so sklenili še en pomemben izvozni posel. S svojim pohištvom bodo namreč opremili razkošno zgradbo novega sedeža organizacije afriške enotnosti in pet kinematografov v Conakryju v Gvineji.

V okviru **LESONITOVE** temeljne organizacije Vlaknene plošče je začela leta 1979 z delom moderna tovarna vlaknenih plošč, izdelanih po suhem postopku. Prvo leto so izdelali nekaj več kot 12.000 ton plošč, leta 1980 31.000, lansko leto 4000 ton plošč več, letos pa jih bodo naredili 37.000 ton. Izdelek nove tovarne se je dobro uveljavil na domačem, pa tudi tujem tržišču. Letos bodo na primer izvozili petino proizvodnje. Kljub temu pa tovarna že od začetka niza izgube, ki bodo letos do konca leta porastle na 950 milijonov dinarjev.

Odprema iz TOZD MASIVA Martinjak

Skladišče surovin na naši Iverki

Pohištvena industrija letos

Proizvodnja pohištva v Jugoslaviji se v letu 1981 v primerjavi z letom 1980 ni povečevala, letos pa je v devetih mesecih za 5,8 indeksnih točk nižja v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. Ocenjevati je moč, da bo proizvodnja ob koncu leta v primerjavi z lansko nižja za okoli 5 indeksnih točk.

Kje so vzroki tolikšnemu padcu v proizvodnji pohištva? Poleg vrste težav, ki izvirajo iz slabe preskrbljenosti proizvodnje s posameznimi repromateriali (laki, polyuretan, stekla, dekorativna blaga) na obseg proizvodnje pohištva, vpliva nanj tudi padec kupne moči prebivalstva, manjši obseg gradnje novih stanovanj ter poostreni pogoji za prodajo.

Uveljavilo se je mnenje, da manjša potrošnja pohištva na domačem trgu povečuje izvozno sposobnost. Vendar bi to težko v celoti potrdili. Manjša prodaja na domačem trgu vpliva tudi na stroške proizvodnje za izvoz in na manjšo konkurenčno sposobnost v izvozu še posebej tedaj, če izvozne stimulacije niso v prid pohištvu glede na nekatere surovine in polproizvode.

Poleg tega je sedanji položaj na svetovnem tržišču pohištva težak. V več razvitih državah, ki so tradicionalne uvoznice našega pohištva, se zmanjšuje proizvodnja, odpuščajo delavce, pospešujejo prodajo domačega pohištva, zahtevajo večji izvoz. Zato je delno razumljivo, da kljub večjim prizadevanjem, da bi povečali jugoslovanski izvoz pohištva, le-ta ne narašča.

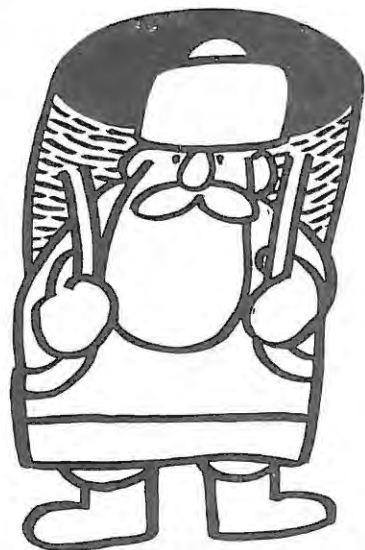
V naši pohištveni industriji deluje sedaj več kot 400 organizacij združenega dela s 84 tisoč zaposlenimi. Vrednost proizvodnje pohištva je v letu 1981 dosegla 60 milijard dinarjev. Od skupne vrednosti pohištvena industrija izvozi okoli 18 odstotkov svoje proizvodnje.

Po podatkih inštituta družbenih ved iz Beograda znaša izkoriščenost kapitala v celotni industriji okoli 67 odstotkov, v pohištveni industriji pa le 56 odstotkov.

Proizvodnja pohištva je v tem trenutku v dokaj težkem polo-

žaju, saj je odvisna od več industrijskih vej. Poleg lesa so ji potrebni tudi izdelki kemične in tekstilne industrije, črne in barvaste metalurgije, različne oblike energije, mazuta in uslug. Vsa ta področja pa s cenami, kvaliteto in roki neposredno vplivajo na proizvodnjo in ceno pohištva.

Neutemeljeni so napadi samo na proizvajalce pohištva zaradi visokih cen; zanje so namreč še najmanj krivi sami in prav nje najbolj prizadenejo (nižja prodaja).

Splošna rast cen proizvodov in uslug, ki jih potrebuje pohištvena industrija, jo je pripeljala v skupino proizvajalcev z najnižjimi povprečnimi osebnimi dohodki na zaposlenega v letu 1981. Samo davek na promet pohištva znaša od 19,5 do 25 odstotkov.

Cilji in naloge gospodarske politike, ki so bili zastavljeni za zmanjšanje inflacije, niso bili izpeljani zaradi slabosti v uresničevanju politike cen. Cene so se za številne izdelke, ki jih potrebuje pohištvena industrija, povečale tudi za 100 odstotkov in več (proizvodi kemične industrije).

Po napovedih se položaj na svetovnem trgu pohištva ne bo spremenil niti v prvem polletju prihodnjega leta.

Na domačem trgu bodo še naprej težnje, da bi zmanjšali potrošnjo in naložbe, kar bo še zoževalo tudi možnosti za prodajo pohištva.

Torej bo tudi prihodnje leto za proizvajalce pohištva leto novih preizkušenj. Kljub temu bo treba zaustaviti zniževanje proizvodnje in povečati izvoz. Tako je vsaj zastavljeno v planih, v naših resolucijah.

po Drvarskem Glasniku
povzel V. Frim

Spet nekaj primerjav

(Nadaljevanje z 2. strani)

Nad povprečjem lesne industrije je le Alples, na povprečju pa Marles. Vse ostale obravnavane delovne organizacije so pod povprečjem. Najslabši delež pa imata Brest in Savinja.

Na koncu pogledajmo še primerjave pri osebni in skupni porabi. Izmed primerjanih delovnih organizacij ima Brest najnižje povprečne neto osebne dohodke na zaposlenega. Pod povprečjem slovenske lesne industrije pa so tudi v Savinji, Marlesu in Javorju. To je vsekakor razumljivo, saj nas na področju osebne in skupne porabe omejuje dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Po dogovoru pa je ta vrsta porabe odvisna predvsem od doseženega dohodka in deleža izvoza v celotnem prihodku, skratka, od rezultatov poslovanja.

Vsokozji pa ugotavljamo, da leti v večini obravnavanih delovnih organizacijah niso dobri. Še posebno nizek dohodek na delavca smo dosegli v Brestu. Po drugi strani pa smo v Brestu dvignili osebne dohodke s prehodom na novi sistem nagrajevanja v novembru. To se bo odrazilo v

primerjavi letnih rezultatov poslovanja. Seveda pa ne moremo mimo dejstva, da so povprečni osebni dohodki v lesni industriji nižji od slovenskega povprečja in da ta razlika še narašča. V prvem trimesečju je bila v absolutnem znesku 1.207 dinarjev, v devetih mesecih pa primerjalno na 8-mesečno slovensko povprečje že 1.437 dinarjev.

Te ugotovitve nam kažejo podatki v tabeli. V bolj podrobni analizi bi gotovo ugotovili še nekatere dodatne vzroke za slabše poslovanje lesne industrije letos kot je bilo v enakem obdobju preteklega leta. Prav gotovo so na to najbolj vplivali zaostreni pogoji gospodarjenja. Tem pogojem pa se večje delovne organizacije, med katere sodi tudi Brest, težje prilagajajo. Primerjava Bresta z ostalimi delovnimi organizacijami v lesni industriji in s povprečjem slovenske lesne industrije pa nam pove, da moramo rezultate gospodarjenja na Brestu vsekakor izboljšati in sicer predvsem z izkoriščanjem notranjih rezerv in boljšo organizacijo dela.

M. Širaj

LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME

Odločili smo se, da bi tudi v letošnji novoletni številki poskušali prikazati kar najbolj celovit celoletni obračun našega gospodarjenja in poslovanja — še posebej na tistih delovnih področjih, ki so bila za Brestovce v letošnjih pogojih gospodarjenja še posebej pomembna.

Zato smo zaprosili odgovorne delavce za kritično oceno letošnjega dela in prihodnjih pričakovanj na tistih področjih, ki so ključna za naše poslovanje in oblikovanje samoupravnih odnosov, tistih področij, o katerih je med našimi delavci letos najpogostejše tekla beseda in bo najbrž tudi prihodnje leto.

Nekaj tega se nam je posrečilo, žal pa ne vse. Izostale so namreč (ne po naši krivdi) nekatere dejansko najbolj »vroče« teme; denimo zunanje trgovinsko poslovanje (izvoz, uvoz), prodaja na domačem trgu, nagrajevanje, svobodna menjava dela, pa še kaj. Ostaja upanje, da bomo več o tem pisali sproti v prihodnjem letu.

● FINANČNO POSLOVANJE

Težave se vlečejo

Ob razmišljanju o letošnjem in prihodnjem finančnem položaju Bresta se mi postavljajo v ospredje trije vidiki obravnavanja teh vprašanj:

- dohodkovne možnosti za oblikovanje sredstev poslovnega sklada oziroma akumulacije,
- likvidnost,
- devizna učinkovitost oziroma usposobljenost delovne organizacije.

V finančnem pogledu so ta vprašanja med seboj izredno prepletena in soodvisna. Kljub temu bom skušal nanje kratko odgovoriti na podlagi svojih osebnih razmišljanj.

Nič novega ne bom ugotovil, če zapišem, da učinkovite ukrepe stabilizacije lahko pričakujemo šele prihodnje leto. Morda smo jih na Brestu kot proizvajalca trajnejših potrošniških dobrin precej občutili že letos. Pogoji za gospodarjenje se bodo nedvomno še zaostriili (recesija v svetu, upadanje kupne moči na domačem trgu, zaostreni pogoji pri možnostih za pospeševanje prodaje s potrošniškimi krediti in podobno) in veliko bolj bomo morali razmišljati o svoji zaposlitvi, o učinkovitosti svojega osebnega dela, o našem varčevanju, o pridobivanju dohodka in še odvisno od tega o svojih osebnih dohodkih ter zadovoljevanju naših zasebnih in tudi skupnih potreb.

Posledice nespremenjenih prodajnih cen bodo občutne. Zatečena raven nabavnih cen surovin in reprodukcijskih materialov je takšna, da nam ne bo omogočila dohodka, ki bi zagotavljal izdajanje sredstev v poslovni sklad in s tem krepitev materialne podlage dela.

Ne samo, da bomo stagnirali v modernizaciji, v svojem razvoju, celo obratnih sredstev za nemoteno poslovanje ne bomo mogli zagotavljati. Gospodarska nuja po povečanem izvozu bo v pogledu akumulacijske sposobnosti delovne organizacije samo še prilila olje na ogenj, kajti v zunanjem svetu se kažejo celo pritiski na zniževanje naših cen.

Te ugotovitve že dajejo delni odgovor na naslednje vprašanje, na vprašanje likvidnosti. Trajne rešitve likvidnosti zagotavlja lahko le višji dohodek, višja akumulacija. Torej bodo težave z likvidnostjo v letu 1983 ostale, celo veliko bolj se lahko zaostrijo. Posledice so lahko zelo očitne: motnje v oskrbi z repromateriali (finančni vidik), motnje pri izpolnjevanju naših kreditnih obveznosti (tožbe, blokacija žiro računa) in ne nazadnje težave z izplačili osebnih dohodkov.

Rešitve moramo iskati v dveh smereh: v proizvodni usmerjenosti za izvoz in v znižanju sedanjih zalog gotovih izdelkov, pa tudi drugih zalog, ki vežejo obratna sredstva (hitrejša obračunavanja sredstev).

Naše obveznosti do odplačil kreditov za osnovna in obratna sredstva bodo v letu 1983 še vedno precejšnje, tako da bo pretež-

ni del amortizacije usmerjen v odplačila kreditov in le manjši del v obnavljanje iztrošene strojne opreme. Pri tem se lahko v ugodnejši luči dotaknem že leta 1984, ko se bo vsaj v pogledu amortizacije stanje bistveno izboljšalo, ker bo večina dolgoročnih kreditov, tujih in domačih, odplačanih.

O nujnosti izvoza, o eksistenčni nuji po devizah, je bilo skorajda že vse napisano. Ne samo, da potrebujemo devize za nabavo reprodukcijskih materialov, za odplačila tujih kreditov in za modernizacijo tehničnih sredstev. Predvsem potrebujemo tržišča. Potrebujemo finančna sredstva, ki postanejo z izvozom takoj likvidna. Tudi cenena in predvsem edina so ta sredstva, na katera lahko z vso gotovostjo računamo v letu 1983.

Namenoma sem pisal o finančnem položaju celotnega Bresta. Mislim, da samo skupaj lahko kljubujemo splošni, pravzaprav svetovni gospodarski krizi. Samo skupaj lahko razrešimo svojo lastno stabilizacijo.

S tem pa ne mislim, da bi morali zagotavljati sanacijo temeljnih organizacij, ki bi se obnašale negospodarno in morda celo neodgovorno.

Nasprotno; izgovori, da »v izvozu ne moremo priti skupaj, zato smo bili prisiljeni povečati proizvodnjo in zaloge za domači trg«, morajo biti ostro kaznovani, vsaj v primerih, kjer ni ukrepov, ki bi kazali na izboljšanje stanja.

Kazen bomo morali občutiti predvsem »na žepu«, zlasti odgovorni strokovni delavci in vseh ravneh organizacije.

Tudi v družbeno političnih organizacijah se bomo morali po mojem mnenju še bolj temeljito in prizadevno soočiti z vzporednimi težavami. Soočiti se bomo morali predvsem z realnostjo stanja, ga premagovati in zlasti osredotočiti naša razmišljanja v pridobivanje dohodka, manj pa v ugodnosti, ki nam jih kratkoročno nudi na primer popoldansko ugodje po zgodnjem jutranjku.

D. Mlinar

Furnir — za zdaj nepogrešljiva uvozna surovina

● UKREPI ZA BOLJŠE GOSPODARJENJE

Precej smo storili, vsega pa ne

Letos smo si zastavili vrsto nalog in ukrepov za poslovanje v zoženih pogojih gospodarjenja. To je bila široko zasnovana dejavnost za uresničevanje gospodarskega načrta. Naloge smo si zadali na vseh področjih našega dela. Končni cilj vseh zadolžitve, ki so se nanašale na slehernega člana naše delovne organizacije, je bil v varčevanju. V varčevanju z denarjem, materiali, energijo, časom, z delovno silo in tako naprej. Temeljni cilj ukrepov je bil tudi v izpolnjevanju načrtovane proizvodnje ter prodaje doma in še posebno na konvertibilna tuja tržišča. Vse to pa bi moralo pomeniti tudi zmanjšanje zalog gotovih izdelkov kot pomembne naloge za ublažitev sedanjih likvidnostnih težav.

Vseh zastavljenih nalog nismo uresničili. Vzroke temu moramo iskati v subjektivnih slabostih, pa tudi v objektivnih razlogih.

Vendar pa ob koncu leta lahko ugotovimo, da smo le napravili nekatere uspešne premike pri našem delu. S sprotim ugotavljanjem težav in zatikov ter dogovarjanjem smo bolj soodvisno usklajevali proizvodnjo z možnostmi prodaje. Proizvodnja je marsikje prešla na manjše serije. Prevladalo je prepričanje, da je izvoz nujen za zagotavljanje proizvodnje. Zadovoljivo smo razreševali zaposlitev proizvodnih zmogljivosti, saj večjih zastojev v proizvodnji ni bilo. Proizvodnja temeljnih organizacij si je med seboj pomagala s programi in z delovno silo. Več je bilo tudi interne kooperacije. Zadovoljivo smo obvladovali oskrbo z repromateriali.

To je samo nekaj primerov, ki pomenijo ugodnejše premike v

našem delu. V tem smislu bo potrebno nadaljevati tudi v prihodnje. Nismo pa izpolnili planov proizvodnje, prodaje in izvoza, čeprav bo realizacija večja kot prejšnje leto. Vrednostno so zaloge gotovih izdelkov precej nad načrtovanimi, kar bo nedvomno še naprej povzročalo likvidnostne težave pri našem poslovanju, pri naši oskrbi. Na tem področju nas čakajo resne naloge.

Za boljšo prodajo doma in v izvozu bomo morali še marsikaj izboljšati. Osnovno vodilo pri takšnem našem obnašanju bo moral postati kupec. Njemu bomo morali podrediti naše delo. Posli bodo zahtevali vse več strokovnega dela za tako imenovane inženiring posle. Krajši pa bodo morali postati roki od naročila do dobave. Kvaliteta de-

la se bo morala bistveno izboljšati. V takšnih opredelitvah moramo tudi gledati našo prihodnost. Zato bomo morali še naprej spreminjati naše navade in okorele oblike dela in sicer od proizvodnje in oskrbe do prodaje. Nekateri posli v zadnjem času nas resno opozarjajo na to.

Skratka, nadaljevati bomo morali s prizadevanji za boljše gospodarjenje tudi v prihodnjem letu. Ukrepi iz leta 1982, dopolnjeni s sprotimi nalogami bodo še vedno naše vodilo pri delu. Nadvse pomembno za uspeh pa je to, da bomo s prizadevanji na vseh ravneh začeli že od prvega dne novega poslovnega leta. Le tako lahko upamo, da bomo v še težjih gospodarskih razmerah ugodnejše gospodarili.

D. Mazij

● AVTOMATSKA OBDELAVA PODATKOV

Letos precej novosti

Letos smo naredili velik korak naprej v razvoju in uporabi računalniških storitev. Začeli smo z uporabo on-line obdelav, ki jih že uspešno uporabljajo v TOZD Prodaja in TOZD Pohištvo. Z razširitvijo terminalske mreže se bo tako računalnik približal uporabnikom v vseh temeljnih organizacijah.

Če ocenjujemo naše delo v letu 1982, ga v grobem razdelimo na štiri glavna področja in sicer:

1. materialno poslovanje (on-line),
2. vodenje naročil (on-line),
3. osebni dohodki
4. osnovna sredstva (on-line).

Mislim, da sta prvi dve področji bistvena elementa v širitvi našega informacijskega sistema. Tudi osebni dohodki so važen element, zato smo ga prilagodili novemu načinu obračunavanja in ga dopolnili z izpisi odločb. V januarju bomo začeli izpisovati tudi delovne karte.

Obdelava »osnovna sredstva« mora biti končana do 15. januarja 1983, tako da homo lahko že obračunali amortizacijo za leto 1982. Izdvojiti moramo še področji »materialno poslovanje« in »vodenje naročil«, za kateri smo parabilni največ časa. Kot vidimo, sta to »živi« področji, ki naj bi se prilagajali našemu poslovanju.

Urediti pa moramo disciplino, odnos do dela in zavest posameznika. Vedeti moramo, da je v našem poslovanju pomemben vsak posameznik in če eden odpove, se začne rušiti informacijski sistem. To vidimo in občutimo tudi sedaj, ko so dejanske in knjižne zaloge različne, tako da so težave pri odpremi.

To zadevo moramo takoj po inventuri odpraviti in poskrbeti, da se ne ponovi.

In kakšni so cilji v letu 1983?

Začeti moramo z uporabo obdelave »vodenje proizvodnje (on-line)«. To področje bomo razvijali skupaj z računskim centrom iz Mebla. Sodelovanje naj bi pospešilo uporabo tega, za nas zelo važnega področja. To je pa tudi edina nova obdelava, ki bo angžirala ves center s predstavniki posameznih TOZD.

M. Braniselj

LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME

● RAZVOJNO DELO

Prizadevanja v težavnih razmerah

Ko se ob novem letu oziramo nazaj, da bi ocenili svoje delo in prizadevanja v letu, ki mineva, se običajno prve ugotovitve zlijejo v en sam vtis in v eno samo vprašanje: ali je sploh mogoče, da je spet eno leto naokoli?

Da je bilo leto 1982 dejansko leto zoženih pogojev za gospodarjenje, velja tudi za razvojno službo. Veliko (in preveč) moči je bilo porabljenih za reševanje splošnih težav takšne ali drugačne narave, čeprav seveda ne gre v celoti zanikati pomena takega dela. Preostale moči pa smo usmerili predvsem na naslednja področja:

1. Reševanje energetskega položaja je za celotni Brest sploh eno izmed najtežjih vprašanj. To ni samo stiska z naftnimi derivati v državnem merilu; predvsem gre za dotrajanost energetske opreme (kotlarni) kar v štirih naših temeljnih organizacijah (Žagalnica, Gaber, Masiva in Jelka), ki s svojimi zmogljivostmi ne pokrivajo niti sedanjih potreb in je torej kakršnokoli širjenje ali uvajanje novih proizvodov brez reševanja teh vprašanj povsem nemogoče.

Prva udarna točka je Žagalnica in vzporedno z njo Gaber. Zakaj? S sušilnicami, ki pogojujejo izgradnjo kotlarni, bi bili domačem trgu in izvozu sposobni ponuditi posušen žagan les, ki je bolj konkurenčen, hkrati pa bi si odprli možnost za postavitev proizvodnje za finalizacijo žaganega lesa, predvsem jelovega.

Zadeve bomo reševali skupaj s Kovinoplastiko, Javorjem in Gozdnim gospodarstvom Postojna. Za TOZD Pohištvo so že izdelane idejne študije za prehod s kurjenja mazuta na lesne ostanke. S tem projektom se vključujemo v raziskovalno nalogo, katere nosilec je biotehniška fakulteta, zato bo lahko potrebna vlaganja opraviti pod zelo ugodnimi pogoji.

2. Za objekte BIMMO (kontejnerje) ocenjujem, da so naša letošnja razvojna uspešnica. Če bo tudi prodajna, je odvisno od tega, koliko časa, truda in znanja bomo

namenili temu, da bo imel ta izdelek za seboj primerno organizirano proizvodnjo in pa, kakšen bo naš nastop na trgu.

3. NEGOR konstrukcijam oziroma ognjevarnemu programu smo posvetili obilo časa in lahko trdimo, da smo se kljub izrednim kadrovskim težavam prebili do vseh bistvenih rešitev na tem izredno širokem področju. Vse je potrebno le še neposredno izpeljati, za kar bi moralo prvo polletje prihodnjega leta vsekakor zadostovati.

4. Strojgradnja je bila vseskozi nedonošenček, za katerega smo vedno mislili, da lahko živi brez sestranske podpore. Tako štejem za uspeh že dejstvo, da smo se končno strokovno le odločili za izdelavo študije, ki naj opredeli proizvodni program in naše sedanje ter prihodnje možnosti na tem področju. Brez tehnologije, prostorov, ustrezno organiziranih ljudi in trdnega cilja dela pač ne gre.

5. Naložba v tesalnice drobne oblovice na Jelki je plod sporazuma o delitvi programov z Ja-

vorjem iz Pivke. Gre za predelavo približno 7.500 kubičnih metrov drobne oblovice, ki napade v naši regiji. Osnovna študija je izdelana, čakajo nas le še nadrobnejše strokovne opredelitve in postavitev linije.

Temna lisa v naši dejavnosti ostaja finalizacija pohištva. Zaradi reševanja splošnih težav v proizvodnji in prodaji in zaradi izredno skromne kadrovske zasedbe naše službe na tem področju, je za vse ostale še kako pomembne zadeve zmanjkalo časa. Pri tem mislim predvsem na sistemsko reševanje vseh tistih vprašanj, ki se danes kažejo v neugodnem medsebojnem razmerju proizvodnje, v tehnični in ekonomski zastarelosti opreme, v odvisnosti od fizičnega dela in tako naprej.

V naslednjem letu, ki za gospodarjenje (po mnenju številnih) ne bo lahko, bo treba te pomanjkljivosti odpraviti. V vseh nas je rešitev. Potem tudi leto 1983 ne bo prekratko. In da bi bilo zdravo in srečno!

D. Lesar

● ORGANIZACIJA IN KADRI

Raznoliko delo

Cilje, ki smo si jih zastavili s poslovno politiko za l. 1982, smo nekatere bolj, druge pa manj uspešno uresničevali. Nekoliko se je izboljšala izobrazbena sestava zaposlenih, saj smo zaposlili več študentov, pa tudi ostalih delavcev z višjo ali visoko izobrazbo. Študentov s končanimi štiri letnimi šolami pa po končanem pripravništvu nismo mogli razporediti na taka dela, za katera je bila zahtevana izobrazba, kakršno so imeli.

Odhodi delavcev niso bili številni, nekoliko skrb pa povzroča odhajanje delavcev z višjo in visoko izobrazbo. Med letom smo bili prisiljeni, da preusmerjamo delavce v tiste temeljne organizacije, kjer so imeli zelo napet plan proizvodnje (Žagalnica, Gaber, Jelka) iz vseh ostalih temeljnih organizacij. Veliko delovnih akcij, posebno ob dela prostih sobotah pa so v neposredni proizvodnji opravljali režijski delavci iz temeljnih organizacij oziroma iz Skupnih dejavnosti.

Po enotnem sistemu smo letos izdelali in sprejeli v vseh temeljnih organizacijah in Skupnih dejavnostih razvid del in opis vseh del. Opisi in razvidi del so bili osnova za ocenitev del. V juniju pa smo na referendumu sprejeli nov enoten sistem vrednotenja del in nalog. Z novembrom pa smo prvič obračunali osebne dohodke po novem sistemu in novih ocenitvah. Veljavni sistem delitve in organizacije pa bo vsekakor treba v prihodnje še veliko dograjevati. Na ta osnovni sistem delitve bomo morali že v letu 1983 zgraditi sistem za nagrajevanje učinkovitosti in uspešnosti posameznega delavca.

Letos smo že izvajali tudi spremenjeni sporazum o stanovanjskih razmerjih: 36 delavcev Bresta je dobilo družbena stanovanja in sicer je bilo kupljenih 19 novih stanovanj, ostala stanovanja pa so izpraznili tisti, ki so se preselili v lastne hiše oziroma v večja stanovanja. Razdeljenih je bilo precej stanovanjskih kreditov za novogradnje, zadržane gradnje in obnove zasebnih stanovanj.

Letos so bili na proizvodnem delu učenci lesarske, kovinarske in tudi ostalih usmeritev. Za dobro izvedbo proizvodnega dela imamo usposobljene inštruktorje.

V poletnih mesecih smo dokaj dobro organizirali tudi letovanje delavcev v počitniških prikolicih. Na letovanju je bilo 264 delavcev, z družinskimi člani pa kar 816 letovancev.

O vseh ostalih vprašanjih s tega področja pa bomo spregovorili ob kakšni drugi priložnosti.

J. Otoničar

Težave z oskrbo — skladišče mazuta

● NAČRTOVANJE V NOVIH POGOJIH

Dosti novih neznank

Družbeno ekonomski sistem temelji na družbenem usmerjanju — načrtovanju in na razviti vlogi trga. Življenje dokazuje, da morata biti pri tem prisotna in razvita plan in trg in sicer vsak s svojo posebno vlogo. Razumljivo pa je, da dajemo v vsakem družbenem sistemu in v različnem časovnem obdobju drugačen poudarek in vlogo posameznim elementom. V naših razmerah razvijamo poseben sistem načrtovanja, ki temelji na sporazumevanju in dogovarjanju med posameznimi nosilci.

Tak sistem pa zahteva temeljito delo pri vseh nosilcih načrtovanja. Hkrati pa morajo biti tem nosilcem znani tudi pogoji gospodarjenja za obdobje, za katerega načrtujejo.

V sedanjih družbeno ekonomskih razmerah pa ti pogoji niso znani oziroma so znani prepozno glede na to, da je samo načrtovanje prav zaradi usklajevanja sorazmerno dolg proces. Poleg tega je s posameznimi ukrepi omejeno tudi delovanje tržnih zakonitosti.

Res je, da je bil znan prvi osnutek republiške resolucije za leto 1983 že ob koncu oktobra, vendar gibanja posameznih ekonomskih kategorij, ki bodo služile kot omejitve pri načrtovanju v letu 1983, še sedaj niso v celoti znana. Druga omejitev pri načrtovanju, ki je značilna za gospodarjenje v zoženih pogojih in se je kazala že v letu 1982, so motnje v reprodukcijskih verigah. Prav tako ne vemo, kakšne spremembe bo doživel zakon o deviznem poslovanju, kakšen delež od priliva konvertibilnih bomo imeli na voljo, kateri novi dodatni ukrepi bodo še sprejeti in tako naprej. Tudi določilo »diferenciran in selektiven pristop v politiki cen« za neposredno načrtovanje v delovnih organizacijah ne služi kot oprijemljiv pripomoček.

Letne plane v organizacijah združenega dela pa moramo kljub

temu pripraviti. K vsem tem ugotovitvam pa moramo dodati še to, da je velika razlika med »makro« in »mikro« načrtovanjem. Sedanji pogoji za gospodarjenje pa po mojem mnenju močno otežujejo načrtovanje na »mikro« ravni.

V teh pogojih bi morali tudi pri načrtovanju na Brestu posvetiti večjo pozornost strokovnemu skupinskemu delu med predstavniki analitsko-planske službe ter predstavniki služb Skupnih dejavnosti in služb temeljnih organizacij. Delo planske službe bi moralo namreč biti predvsem usklajevanje načrtovanja med različnimi področji (načrtovalci gibanj na svojem področju) pri pripravi planov — prvenstveno v delovni organizaciji, po drugi strani pa pripravljanje strokovnih podlag, predvsem z metodološkega vidika.

Dejanske razmere (tudi širše, družbene) nas silijo k temu, da moramo v letu 1983 čimbolj povečati izvoz za konvertibilno področje. S tem bomo morali najprej zagotavljati odplačevanje anuitet in zatem najnujnejši uvoz repromaterialov, da bo proizvodnja lahko normalno tekla. Pri tem pa nam mora biti jasno, da bomo s tem dosegali nižji dohodek, kar bo vplivalo na nižjo porabo (osebno, skupno in splošno). Vendar izvoz in posredno prek njega zagotavljanje proizvodnje ter povečanje tržno zanimive proizvodnje na osnovi kvalitativnih dejavnikov, mora biti naša prvenstvena naloga. Brez proizvodnje ni niti porabe.

Koliko bomo uspeli prihodnost opredeliti v našem planu in ga potem tudi izpolnjevati, pa bo pokazalo leto 1983. Da prihodnosti ni mogoče v celoti in na vseh področjih popolnoma predvideti, je potrdilo tudi leto 1982, saj smo morali glede na spremenjene pogoje gospodarjenja tudi na Brestu izdelati popravke plana.

M. Širaj

Motiv iz naše proizvodnje

LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME • LETOŠNJE »VROČE« TEME

● SAMOUPRAVNI
ODNOSI

Premalo enotnih izhodišč

Ob koncu leta se radi ozremo nazaj in opravimo obračun svojega dela. Obračun je prijeten, kadar smo na koncu uspešne poti, uspešnega dela. Za proces, kot je samoupravljanje, bi težko rekli, da smo naredili za letos vse, saj je pred nami novo leto, so nove naloge, nove obveznosti. Ali smo delali dobro, bo pokazal čas. Bolje bi bilo odgovoriti na vprašanje, koliko smo delali.

Vsaka splošna ocena bi bila površna in nepravilna, saj smo tudi delegati delali različno kot delamo ljudje sicer, eni dobro, predano, odgovorno, drugi neredno in brez pravega osebnega odnosa. Odgovor si bo dal lahko vsakdo sam.

V kolektivu, kakršen je Brest, je težko priti do enotnih stališč in odločitev. Ocena je morda preveč črna. Nikakor pa ne moremo mimo prizadevanj mladine, sindikata, zveze komunistov in posameznih delegacij, da bi našli skupen jezik, da bi delo zastavili na enotnih izhodiščih in tako stopili

na pot k enakim ciljem. Ko človek sledi sklepom in ugotovitvam posameznih sestankov, je trdno prepričan, da bo že jutri drugače, da bomo spremenili odnos do dela, da bomo popravili napake.

V resnici je pogosto drugače. Sklepi največkrat zbledijo, vendar pa nas neposredni pojavi opozorijo nanje. Te ugotovitve ne pomenijo, da misimo narediti ničesar, temveč, da moramo v prihodnje delati bolje in več.

Ob koncu leta 1980 smo zapisali: »težavno je usklajevanje na najbolj občutljivem področju — pri osebnih dohodkih. Imamo sistem delitve ali bolje, imeli smo ga, a smo ga tako 'popravljali', da ga zdaj kaže res temeljito preveriti.«

Dve leti kasneje lahko ugotovimo, da je po dolgotrajnem delu, usklajevanju in popravljanju končno le izdelan enoten sistem vrednotenja zahtevnosti del in nalog. Končno — enoten. Tudi ta

bo doživel še številne popravke, dejstvo pa je, da je osnova enotna, kar je za kolektiv kot je Brest, pomemben uspeh.

Omenimo še jubilejne nagrade. To je drugi ugodni premik, sad nekajletnih usklajevanj, dopolnjevanj in polemik. Če strnemo oceno v nekaj misli, potem lahko rečem: bili so uspehi in neuspehi, bila so prizadevanja, da bi dosegli kar največ.

V prihodnjem letu nas ne čakajo neke povsem nove obveze. Začeti bomo morali tam, kjer smo končali letos. Samoupravna povezanost in ne razdiranje, tovarništvo namesto hinavstva, delavnost in odgovornost, — to naj bo vodilo v zasebnem, pa tudi družbenem življenju, v samoupravnem obnašanju.

Torej: delavno, vestno odgovorno v novo leto.

Sejmo dobro, da bomo dobro tudi želi.

V. Šega

OBRESTNIKOVA NOVOLETNA PRILOGA

Ko zmanjka nafte, svet se s smehom greje;
a s smehom gre v tem času vse narobe;
če misli kdo, da BREST bo bolj uspešen,
naj s črnim trakom zveže še otrobe.

Vendar naj zve: mrtvaško resen bo še najbolj — SMESEN.

J. Praprotnik

Z zhora delavcev v TOZD POHIŠTVO

Razvoj naše
maloprodajne mreže

Brest se je na podlagi svojih razvojnih načrtov odločil, da bo tudi naprej razvijal lastno maloprodajno mrežo. Takšna odločitev temelji predvsem na naših velikih pobištvenih zmogljivostih ter na raznolikosti in celovitosti proizvodnega programa, s katerim lahko opremimo celotno stanovanje.

V dosedanjem razvoju naše maloprodajne mreže smo uspeli organizirati naslednja lastna prodajna mesta:

- salon pohištva v Cerknici,
- prodajalno v Mariboru,
- v Zagrebu imamo v najemu

prodajni prostor na zagrebškem velesejmu,

- prodajalno v Beogradu,
- v Banja Luki imamo v najemu manjši prodajni prostor, obenem pa tudi večji prodajni prostor v blagovni hiši Triglav (odprli smo ga v letošnjem septembru),
- prodajalno v Sarajevu,
- prodajalno v Bitoli,

— prodajalno v Titovem Vele su.

Letos smo svojo maloprodajno mrežo še razširili. Uredili smo novo prodajalno v Splitu, ob kateri bomo imeli tudi svoj skladišni prostor. To je obenem tudi naša največja prodajalna pohištva. Poleg tega pa smo razširili svojo prodajno mrežo tudi v Makedoniji z novo prodajalno pohištva v Skopju.

Za lastno maloprodajno mrežo je zelo pomembno, da imamo urejene tudi skladišne prostore. Lahko rečemo, da imajo vse naše trgovine bolj ali manj urejena skladišča. Izjema je le Sarajevo. Zato je ena izmed prvih naših nalog, urediti tudi to vprašanje.

Ob vsem povedanem vidimo, da lahko ob koncu leta računamo kar z desetimi lastnimi prodajnimi mesti. Z njimi bomo dosegli približno četrtno naše celotne prodaje na domačem trgu. To je le ena prednost, so pa še druge; v teh prodajalnah lahko kupcem predstavimo naš celotni proizvodno-prodajni program, reklama je lahko bolj učinkovita, prek naših skladišč pa kupcem blago tudi bistveno hitreje dostavljamo.

S. Zidar

A. Perčič

Vse bolj se usmerjamo v transport po železnici

● OBVEŠČANJE

Neločljivi del samoupravljanja

Kadarkoli pišemo ali govorimo o obveščanju, nikoli ne pozabimo poudariti, da si ni moč predstavljati samoupravnega odločanja brez celovitega, resničnega, objektivnega pravočasnega in ne vem še, kakšnega obveščanja.

V resničnem življenju se kaže uresničevanje te temeljne opredelitve precej drugače. Tudi osveščeni samoupravljalci neka pričakujejo, da bo obveščanje prišlo samo od sebe, od nekod; ne zavedajo se, da so sami bistveni del procesa v obveščanju, da ga soustvarjajo.

Premalo se nam je še vraslo v zavest spoznanje, da je obveščanje neločljivi del samoupravljanja, da pravzaprav vsakršen samoupravni postopek (tudi manj pomemben) spremlja obveščanje v vseh njegovih fazah: od osnovne zamisli in priprave gradiv do končne odločitve in njenih posledic. To pa je živ utrip, v katerem sodelujejo oziroma bi morali sodelovati vsi zavestni samoupravljalci.

Tudi preveč še mislimo, da je obveščanje zgolj skupek javnih občil, da so to le glasila in bilteni, da so to le kupi tipkanega ali tiskanega delegatskega ali drugega gradiva, ki da ne odsevajo dovolj našega vsakdanjega organiziranega življenja in pojavov v njem. Preveč pozabljamo na živo govorjeno besedo, na razgovore delegatov s svoji

mi sodelavci o življenjsko pomembnih zadevah, o katerih teče beseda na različnih ravneh naše družbene skupnosti, pa tudi na druge oblike izmenjave mnenj.

Tudi takšni razgovori, tudi najrazličnejše uradne in neuradne razprave so del obveščanja, le organizirati jih je potrebno v sistem, ki bo težil za doseg naših skupnih ciljev: ustvariti gospodarsko trdno družbo socialističnega samoupravljanja.

Letos smo v podružbljanju obveščanja na Brestu storili korak naprej: ustanovljen je bil odbor za obveščanje, ki poskuša spremenjati delovanje vseh oblik obveščanja; izvršni odbori sindikata

pripravljajo (menda prvič do sedaj) ocene obveščanja po temeljnih in v delovni organizaciji. Zato je kljub določeni organizacijski okrnitvi na tem področju pričakovati vsebinsko boljše in predvsem učinkovitejše obveščanje.

To pa bo mogoče le — naj poudarim še enkrat — ko bodo vsi zavestni samoupravljalci, predvsem pa odgovorni in strokovni delavci, ki predstavljajo najdragocenejšo vire informacij, spoznali, da je tudi in predvsem od njih odvisno boljše delovanje sistema obveščanja in s tem samoupravljanja.

B. Levec

Živahno tudi ob koncu leta

SAMOUPRAVNA DOGAJANJA V DECEMBRU

Konec letošnjega leta smo v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti sprejeli spremembe samoupravnih sporazumov o delovnih razmerjih. Tako smo te naše samoupravne sporazume uskladili z določili zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih, ki je bil sprejet v juliju.

Prav tako smo ob koncu leta v vseh temeljnih organizacijah in

delovni skupnosti sprejeli nov samoupravni sporazum o izobraževanju. S sprejemom tega sporazuma smo dokončno uskladili področje izobraževanja z zakonom o usmerjenem izobraževanju.

Tudi takoj po novem letu bodo v temeljnih organizacijah sprejemali delavci pomembne odločitve. Na referendumu bodo delavci odločali o sprejemu delovne organizacije SILVAPRODUKT Ljubljana v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenijales-proizvodnja in trgovina. Poleg tega pa bodo delavci na referendumu odločali še o sprejemu sprememb samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenijales.

Istočasno z referendumom pa bodo glede na to, da poteče mandat dosedanjim članom samoupravnih organov sestavljene organizacije združenega dela tudi volitve v te organe. Tako bodo delavci naših temeljnih organizacij volili tri delegate v delavski svet sestavljene organizacije združenega dela, enega delegata v komisijo samoupravne delavske kontrole in po enega delegata iz vsake temeljne organizacije v zbor interne banke sestavljene organizacije združenega dela.

O obveščanju večkrat pišemo, pa...

Predsedniki delavskih svetov ocenjujejo ...

Samoupravljanje vse bolj dejansko postaja neločljivi del našega družbenega in gospodarskega sistema, saj delavci o vseh pomembnih zadevah odločajo neposredno ali prek svojih organov upravljanja.

Zato smo zaprosili predsednike delavskih svetov vseh naših temeljnih organizacij, naj na kratko ocenijo gospodarjenje v svojih delovnih okoljih, prizadevanje za večje delovne uspehe in dograjevanje samoupravnih odnosov.

Poglejmo torej, kako so ocenili letošnja gospodarska in samoupravna dogajanja v delovni in po svojih temeljnih organizacijah.

IGOR GORNIK — predsednik delavskega sveta delovne organizacije

Tudi naša delovna organizacija ima svojo poslovno politiko, ki nam predstavlja začetno pot. Tako sprejete poslovne politike se je držal tudi delavski svet naše delovne organizacije pri svojem delu. Temelj poslovne politike je bil začetan tudi na konferenci Brestovih komunistov, kjer smo sprejeli pomembne naloge in dejavnosti.

Morali smo iti v akcijo oziroma v reševanje nekaterih nalog, ki so izrednega pomena za vso delovno organizacijo. Tako smo na več sejah delavskega sveta razpravljali o ukrepih v zoženih pogojih gospodarjenja in o izpolnjevanju kratkoročnih in dolgoročnih nalog.

Ena izmed glavnih nalog je bil sprejem in prehod na novo vrednotenje zahtevnosti dela, ki ravno sedaj ob prvem izplačilu po novem sistemu globoko odmeva med delavci Bresta in sicer v ugodnem in neugodnem smislu. Kljub temu mislim, da smo z glasovanjem potrdili, da z veliko večino sprejemamo novi sistem vrednotenja dela. Z večletnim delom nam je le uspelo preiti na enoten sistem nagrajevanja. Ker je to nov sistem, nihče ne trdi, da so tudi vse ocenitve pravilne. Zato bi bilo potrebno na ravni delovne organizacije organizirati organ, ki bi razreševal vse nastale pritožbe oziroma, da nadaljuje z usklajevanjem enakih delovnih mest.

Poleg naštetih nalog je skupni delavski svet obravnaval niz drugih nalog in aktivnosti, ki niso nič manj pomembne za našo delovno organizacijo. Kljub temu bi se povrnil na naloge in aktivnosti, ki so bile podane z ukrepi v zoženih pogojih gospodarjenja.

Posebnost teh ukrepov je, kako priti do boljših rezultatov gospodarjenja v naši delovni organizaciji in s tem izboljšati likvidnostni položaj Bresta. Te ukrepe so sprejemali na vseh organih upravljanja temeljnih organizacij.

Kljub temu lahko ugotovimo, da stvari le ne tečejo tako kot smo se dogovorili. To se bo odrazilo pri zaključnem računu letošnjega gospodarjenja. Prepričan sem, da smo sposobni uresničiti vse cilje, če se bomo z odločnostjo lotili vseh zadanih nalog. Te naloge pa bi morale obravnavati tudi ostale družbeno politične organizacije, na Brestu. Le tako bo vsak delavec Bresta spoznal resnične težave, v katerih smo. Tako bomo okrepili našo delovno zavest, ki vodi v boljšo prihodnost.

Zato bi se morali vsi izvršilni organi delavskega sveta, zadolžene službe in posamezniki včasih bolj resno lotevati razreševanja nekaterih pomembnih nalog, predvsem pa tistih, ki bodo pripomogle k izboljšanju naše delovne zavesti.

Na koncu bi zaželel vsem delovnim ljudem Bresta srečno in uspešno novo leto 1983.

RADO CVETKO — TOZD TAPESTRIŠTVO

Delo našega sveta in drugih organov upravljanja je bilo letos dokaj živahno, saj so nas čez vse leto spremljale različne težave.

Obravnavali in sprejemali smo plane, poslovna poročila, različne samoupravne sporazume in še vrsto ukrepov za boljše gospodarjenje.

Po daljših razpravah so bili sprejeti tudi razvid del oziroma nalog ter opisi teh del. Tako se je poenotenje sistema nagrajevanja delavcev le premaknilo do zaključne faze. Uspel pa je tudi referendum, na katerem so delavci odločili o sprejetju sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka.

Na podlagi rezultatov gospodarjenja v prvem polletju smo sprejeli interni sanacijski program, ukrepe v zoženih pogojih gospodarjenja, spremembe plana za drugo polletje in program ukrepov za odstranjevanje motenj v poslovanju v drugem polletju. Z uresničitvijo večine zastavljenih nalog smo posamezne nepravilnosti odpravili, nekatere pa nas zaradi opravičenih ali neopravičenih razlogov še spremljajo.

Zmanjšali smo zaloge repromateriala ter zaloge tapetniškega blaga in ogrožja. Precej težav pa smo imeli s kooperacijo in nabavo. V oktobru smo zaradi pomanjkanja iprena in tapetniškega blaga zmanjšali proizvodnjo, odvečno število zaposlenih (24 delavcev) pa poslali na delo na Zagalnice in v Gaber v Stari trg. Zaradi neradne dobave iprena in ogrožja smo imeli tudi v zadnjih dveh mesecih moteno proizvodnjo.

Manj delavcev in s tem tudi manjša proizvodnja, vse to je bistveno vplivalo na izpolnjevanje letnega plana in na rezultate poslovanja. Zaradi pomanjkanja deviznih sredstev smo opustili tudi proizvodnjo poluretanskih izdelkov za zunanje kupce.

Kljub nenehnim težavam, ki so nas spremljale, pa lahko trdim, da sta produktivnost in delovna

disciplina ostali na zadovoljivi ravni.

Delavski svet je razpravljal in odločal tudi o drugih vprašanjih, posamezne naloge pa je dal v odločitev izvršilnim organom.

Delovanje posameznih delegatov bodisi v razpravah bodisi v obveščanju o odločitvah svojim sodelavcem je še vedno slabo. Ugotavljam pa, da so delegati v delavskem svetu in v ostalih organih upravljanja vendarle skušali ustvariti pozitivno vzdušje v naši temeljni organizaciji.

Ker se bomo naslednje leto srečevali s podobnimi težavami, želim, da bi v reševanju našega položaja sodelovalo čimveč delavcev, obenem pa želim vsem srečno in uspešno leto 1983.

JOŽICA HLADNIK — TOZD IVERKA Cerknica

Za iztekajoče se leto lahko rečemo, da je bilo za marsikatero delovno organizacijo, pa tudi za nas, zelo težko. Premostiti je bilo treba vrsto težav, na primer slabšo preskrbo s surovimi, rezervnimi deli in gorivom. Oddelek za oplemenitenje plošč je zaradi dekor papirja, ki ga dobimo iz uvoza ali z domačega trga z devizno soudeležbo, obratoval s komaj polovično zmogljivostjo.

Da ne dosežemo plana, nam onemogočajo vse pogostejše okvare strojev, ki so posledica iztrošenosti, saj tovarna obratuje že sedmo leto. Vemo pa tudi, da bi marsikatero okvaro lahko preprečili s temeljitejšim čiščenjem tovarne, zlasti pa z večjo disciplino, odgovornostjo in vestnostjo vsakega posameznika na delovnem mestu.

Da bi pospešili proizvodnjo in izboljšali kvaliteto ivernih plošč, smo se odločili za delno reorganizacijo tovarne. Nekatera strokovna in vzdrževalna dela bodo porazdeljena na dve izmeni. Od tega si obetamo predvsem hitrejšo odpravljanje okvar in pa razbremenitev vodij izmen od fizičnega dela. Le-ti bodo imeli več časa za organiziranje dela in delavcev.

Pri prizadevanjih za čim boljše gospodarjenje moramo omeniti delo organov upravljanja, ki so bili izvoljeni v začetku tega leta. Čez vse leto so si prizadevali ustvariti pogoje, v katerih bi kolektiv dosegel čim boljše delovne uspehe. Delo delavskega sveta je bilo zelo raznoliko, saj je na svojih trinajstih sejah, kolikor jih je bilo do sedaj, obravnaval vrsto ukrepov za boljše poslovanje, za stabilizacijo, varčevalne ukrepe, boljše izrabo delovnega časa in podobno. Poleg omenjenih ukrepov je delavski svet razpravljal in sklepal o vseh sprotih zadevah, ki sodijo

v njegove pristojnosti po statutu temeljne organizacije.

Menimo, da se bo težaven položaj v prihodnjem letu nadaljeval. Naša naloga je, da se vsi člani kolektiva zavzamemo in težave, če so še tako hude, uspešno rešujemo ter izkoristi-

mo vse notranje rezerve. Zavedati se moramo, da nam ne bo nihče ničesar poklonil in da bomo imeli to, kar bomo sami ustvarili.

Vsem Brestovcem želim v letu 1983 zdravja, osebne sreče in veliko delovnih uspehov.

MARJAN GRBEC — TOZD POHIŠTVO Cerknica

Letos je imel naš delavski svet enajst rednih in sedem izrednih sej, na katerih je bila še kar dobra udeležba. To število sej tudi dokazuje, da je bilo to dokaj problematično in zahtevno leto v poslovanju naše tovarne.

Vsi delegati so bili pred vsako sejo seznanjeni z vsebino dnevnega reda, saj so dobili gradivo vsaj nekaj dni pred sejo. Tako smo lažje odločali in sprejemali razne samoupravne sporazume in dogovore.

Reševali smo tudi dosti občutljivih in celo neprijetnih vprašanj z najrazličnejših področij (kadrovske, stanovanjske, disciplinske), pa tudi o nagrajevanju inovacij.

Imeli smo primer, ko smo naročilo tujega kupca zavrnili zaradi izredno nizke cene. Čez nekaj časa pa smo morali sprejeti naročilo drugega kupca, čeprav je bila cena naročila tudi vprašljiva, ker nam je že zmanjkovalo dela.

Dobili smo nov, enoten sistem vrednotenja del in nalog. Nanj je precej pripomb (pritožb), ki jih bo morala komisija za osebne dohodke rešiti in čim bolj približati pravičnim možnostim.

Prišlo je tudi do krajših zastojev v tovarni, kar je bilo posledica pomanjkanja repromateriala iz uvoza, pa tudi z domačega trga. To pa potegne za seboj premalo narejenega in manjše osebne dohodke, saj smo po višini izplačanih dohodkov na delavca pri repu lestvice.

Zelo veliko težav smo imeli in jih še imamo s prodajo programa 3 x 3. Prav v ta program je bilo vloženo veliko truda, kar pa se ni obrestovalo.

Še več pozornosti bomo morali posvetiti obveščanju delegatov in delavcev. Zdi se mi, da za to nismo naredili toliko kot bi lahko.

Kakor je videti, bo treba prijeti za vsako delo, kajti v nasprotnem primeru se lahko zgodi, da se bomo vprašali, kaj bomo lahko delali jutri.

Gospodarska kriza se nadaljuje in se še bolj zaostruje. To se tudi v naši tovarni krepko pozna. Obnašati se bomo morali bolj varčno in bolj organizirano, ker le tako bomo lahko prebrodili to kritično obdobje.

Ob tej priložnosti želim vsem delavcem Bresta še mnogo uspehov in osebne sreče v letu 1983.

JANEZ ZNIDARŠIČ — TOZD MASIVA MARTINJAK

Letošnje gospodarsko leto je pravzaprav težko ocenjevati, saj je bilo vloženo veliko truda, rezultati pa iz različnih vzrokov ne bodo v okviru pričakovanih. V začetku leta pravzaprav nismo imeli česa dati v proizvodnjo, sedaj proti koncu leta pa imamo dela na pretek. Zato bomo tudi težko dosegli plan proizvodnje, čeravno skušamo z delom ob sobotah nadomestiti zamujeno.

Ob vsem tem pa imamo trenutno precej višje zaloge gotovih izdelkov kot je bilo predvideno s planom. Pri tem niso mišljene samo zaloge izdelkov za domači trg, ampak tudi zaloge za izvoz. Te so sicer res prehodne, vendar to za našo temeljno organizacijo pomeni, da ne bomo dosegli načrtovanega izvoza, kljub temu, da bomo izdelke pravočasno izdelali.

Od polletja naprej praktično delamo vse za izvoz in sicer v glavnem nove izdelke, ki so tudi po kvaliteti čedalje bolj zahtevni, količinsko pa so v čedalje manjših serijah. Vse to pa pomeni veliko pripravljalnega časa in s tem tudi manjše učinke v obsegu proizvodnje.

Glede kvalitete izdelkov imamo velike težave, ker so stroji iztrošeni in je potrebno veliko več pozornosti pri njihovem nastavljanju, kar še zmanjšuje produktivnost. Najhuje ob vseh teh težavah pa je, da se nam dostikrat pojavijo zaloge izdelkov, ki sicer gredo dobro v prodajo. Menim, da bi se na tem področju morali še bolj povezati prodajna služba in proizvodnja, saj je to pogoj za boljše prodajne rezultate na tujem in na domačem tržišču.

Delavski svet in vsi ostali samoupravni organi so z vso prizadevnostjo obravnavali vsa vprašanja v zvezi z izpolnjevanjem letnega plana proizvodnje. Glede na težave, ki so nastajale, je bila sprejeta vrsta ukrepov, s katerimi smo se izognili večjim zastojem pri delu, pa tudi povečanim stroškom pri izdelavi posameznih izdelkov. Vrsta sklepov delavskega sveta je bila sprejetih tudi za boljše izrabo delovnega časa, za večjo produktivnost pri delu in večjo delovno disciplino.

Glede na zelo raznolik program dela, ki je povezan s kratkimi odprednimi roki in majhnimi količinami, bo potrebno, da se samoupravni organi še bolj prizadevno lotijo razreševanja prihodnjih težav.

Ker proizvodnja za konvertibilno tržišče ne pozna odnikov pri kvaliteti in odprednih izdelkih, bo potrebno še več prerazporejanja delavcev iz oddelka v oddelke, kar bomo morali vsi skupaj sprejemati z razumevanjem. Le tako lahko dosežemo to, da bomo tudi v prihodnje imeli dovolj dela.

Da bomo težave pri uresničevanju stabilizacije v letu 1983 uspešno reševali, pa menim, da (Nadaljevanje na 8. strani)

Predsedniki delavskih svetov ocenjujejo ...

(Nadaljevanje s 7. strani)

se moramo bolj samoupravno in politično povezati v celotnem Brestu, ker je samo to pogoj, da bomo bolj uspešni pri prihodnjem delu.

V novem letu želim vsem Brestovcem, pa tudi vsem drugim delovnim ljudem mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

FRANC KRAŠEVEC — TOZD ZAGALNICA Stari trg

Letos je naša temeljna organizacija poslovala kar uspešno. Plan izvoza žaganega lesa smo kljub težavam celo presegli. Zaradi velikih zalog hlodovine in izvoznih obveznosti smo morali v prvem polletju obratovati na žagi v treh izmenah, v drugem pa nam to ni uspelo zaradi pomanjkanja delovne sile, kljub temu, da so nam priskočile v pomoč druge temeljne organizacije — Mineralka in Tapetništvo.

Drugo polletje so se tudi v stolarni povečale izvozne obveznosti za Švedsko, vendar pa ne bomo mogli nadomestiti izpada izvoza na ameriško tržišče iz prvega polletja.

Večjih težav z materiali nismo imeli, razen velikih zalog hlodovine in bukovega žaganega lesa, kar nam veže velika sredstva.

Delovna disciplina je nekoliko popustila pri posameznikih, na katere bo potrebno vplivati, da se podredijo večini.

Storilnost je sedaj zelo odvisna tudi od novega sistema nagrajevanja, pri čemer se bo pokazalo, ali so spoštovani vsi dejavniki, ki spodbujajo k večji produktivnosti.

Organi upravljanja v naši temeljni organizaciji so bili letos zelo delavni, saj je bilo v tem letu dela na pretek; od tolmačenja številnih sporazumov in sprejemanje le-teh.

Člani delavskega sveta so vsa dogajanja spremljali s polno odgovornostjo, prav tako tudi drugi organi upravljanja.

Za prihodnje leto želim Brestu mnogo izvoznih programov, Brestovcem pa zdravja in zadovoljstva.

JOŽE KANDARE — TOZD GABER Stari trg

Za našo temeljno organizacijo bi iztekajoče se leto, gledano z gospodarskega vidika, označil kot leto velikih prizadevanj za čimvečji izvoz, istočasno pa so

bile velike želje nas vseh, da zadovoljimo tudi domači trg. Skratka, to leto je bilo eno izmed najbolj razgibanih v zadnjem obdobju.

Ce pa potegnemo črto pod našimi željami in obveznostmi ter pogledamo, kje smo bili uspešni in kje manj, lahko ugotovimo, da smo izpolnjevali roke dobave le pri izvozu, medtem ko nam je za zadovoljitev domačega trga zmanjkalo moči, saj smo veliko premajhen kolektiv za tako

velike delovne načrte, ki smo si jih zastavili.

Moram reči, da je imel delovni kolektiv veliko poslušnosti in razumevanja tudi takrat, ko je bilo treba delati v treh izmenah, ob prostih sobotah in nedeljah. S tem v zvezi želim poudariti veliko discipliniranost in odgovornost vseh delavcev, da bi prispevali k učinkovitosti stabilizacijskih prizadevanj naše družbe.

Moti me le to, da nismo mogli zadovoljiti domačega kupca. Obljubljali smo, da bomo roke dobave skrajševali, zgodilo pa se je prav obratno — morali smo jih podaljšati. S tem smo vsekakor okrnili svoj ugled na domačem trgu. Danes ne moremo kupcem poslati niti ene od petih kuhinj, ker so vse nekompletne.

Pogosto nas je oviralo tudi pomanjkanje materiala. Posledica tega je bilo to, da smo včasih delali ob prostih sobotah, pozneje pa smo zaradi pomanjkanja materiala delali z zmanjšano zmogljivostjo.

Kar zadeva produktivnost, mislim, da še nismo dosegli zaželenih ravni. Še vedno je preveč nekvalitetnih izdelkov, posebno veliko pa je poškodovanih izdelkov med transportom ter v skladiščih zunaj temeljne organizacije, s čimer pa so povezane številne reklamacije. Na tem področju bo vsekakor treba še veliko delati.

Letos smo prešli tudi na nov sistem vrednotenja dela. Prezgodaj je še, da bi dal končno ocnico o njem. Vem le to, da sedaj povzroča precej vroče krvi med delavci. Ugotavljajo namreč, da so enaka delovna mesta po temeljnih organizacijah različno ocenjena. Pred sprejemom tega sporazuma pa smo delavcem obljubljali, da gremo v sistem, v katerem bodo enaka delovna mesta enako ovrednotena. V kolikor bodo dejansko ugotovljena neskladja, bo treba nepravilnosti popraviti, če hočemo, da bo sistem dobil pravo veljavo.

V prihodnjem letu nas čakajo velike naloge. Poleg novih pa bomo morali rešiti tudi tiste, ki so ostale nerešene iz letošnjega leta. Prepričan sem, da jih bomo s prizadevanjem in odgovornim delom vsakega posameznika tudi uspešno obvladali.

ANA MEVC — TOZD PRODAJA

Ob izteku leta navadno pregledujemo delo, ki smo ga opravili. Omeniti velja, da je Prodaja takšna delovna organizacija, ki jo sestavljajo službe tudi izven Cerknice (prodajalne, skladišča), v vseh republikah, kar pa otežuje delo samoupravnih organov.

Ta razvejanost se najbolj odraža v sklepčnosti na sejah organov upravljanja. Glavne teme, ki smo jih obravnavali na naših sejah so bile: sprejemali smo številne samoupravne sporazume, pri čemer bi rada poudarila, da smo sprejemali tudi samoupravni sporazum o odnosih med proizvodnjo in trgovino; vsi ti sporazumi postajajo vse bolj pomembni pri poslovnem sodelovanju z drugimi delovnimi organizacijami; sprejeli smo pobude za ustanavljanje novih trgovin v Skopju, Splitu, skladišča v Beogradu in Splitu; sprejemali smo prodajne akcije manj idočih izdelkov; reševali pritožbe in ne nazadnje sprejeli smo tudi sistem nagrajevanja po metodologiji vrednotenja zahtevnosti dela.

Vse prevečkrat pa smo ugotovili, da se prepočasno prebujajo »delegatski duh« pri delegatih v SIS, saj niso nikdar poročali delavskemu svetu o njihovih stališčih. To pa je vprašanje, ki ga žal še vedno nismo rešili. Če pa smo samokritični, moramo tudi člani delavskega sveta priznati, da so bile razprave na sejah

delavskega sveta najbolj živahne takrat, ko smo reševali vprašanja, ki neposredno zadevajo člane našega kolektiva, ko pa smo razpravljali o širših vprašanjih, pa pripomb in predlogov največkrat ni bilo.

Precej težav je bilo tudi s sklepčnostjo na zborih delavcev. Prodaja ima prav zaradi svoje razvejanosti delne zbornice delavcev.

Verjetno so stabilizacija in s tem v zvezi najnovejši gospodarski ukrepi najbolj vplivali na uspešnost poslovanja naše temeljne organizacije. Pri tem mislim predvsem na vse težje razmere na tržišču; prodaja blaga ni bila uresničena po planu, omejiti smo morali kilometrine (trgovskim predstavnikom, serijerjem, monterjem...). V nekaterih republikah je bila redukcija električne energije, tako da so nekatere naše prodajalne ime-

le manjši promet kot bi ga imele sicer v normalnih pogojih poslovanja. Prav zdaj pa pripravljamo pravilnik o novem načinu nagrajevanja delavcev, vezanih na plan prodaje. Mislim, da se bosta s tem načinom nagrajevanja delavcev povečali storilnost in kvaliteta našega dela.

Rada bi še povedala, da smo v Prodaji prešli na novo organizacijo dela s terminali, ki nam omogočajo hitrejšo in kvalitetnejšo odpremo blaga. To pa pomeni manj napak doma in večje zadovoljstvo pri kupcih. Kot pri vsaki novi stvari, pa se tudi pri delu s terminali pojavljajo velike težave, toda v Prodaji upamo, da jih bomo ob pomoči vseh temeljnih organizacij kmalu rešili.

Za prihodnje leto, ki bo verjetno še bolj stabilizacijsko, želim v svojem imenu in v imenu delavcev TOZD Prodaja veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva vsem Brestovcem.

VIKO KEBE — TOZD MINERALKA

Letos se je delavski svet naše temeljne organizacije sestel kar na petindvajsetih sejah. Poleg obravnavanja sprotih vprašanj je najpogostejše reševal vprašanja v zvezi s težkim gospodarskim položajem in s slabim poslovnim rezultatom.

Že v začetku leta smo obravnavali izgubo, ki je nastala zaradi manjše prodaje in velikih zalog gotovih plošč. Kmalu za tem smo sprejemali sanacijski program po periodičnem obračunu za prvo polletje, pa še njegove spremembe in dopolnitve. Rezultati po sanaciji so razmeroma ugodni, saj se je izguba znatno zmanjšala, pa tudi zaloge so manjše.

Prizadevali smo si tudi privarčevati čimveč energije in surovin. Zato smo delavce sproti prerazporejali na najnujnejša dela, proizvajali skoraj naročilniško ter zmanjšali zaloge surovin in repromaterialov na najmanjšo možno mero. Rezultati so vzpodbudni.

Ker delamo v eni izmeni, smo prestavili pričetek delovnega časa, vendar mislim, da zaradi tega prihranek ne bo prav velik.

Veliko dela je bilo tudi s prehodom na enoten sistem nagrajevanja, saj smo ta vprašanja obravnavali na več sejah.

Zaradi prilagajanja razmeram na trgu smo se v naši temeljni organizaciji reorganizirali in sicer tako, da smo okrepili prodajo, izvoz in kooperacijo pri finalizaciji naših plošč.

Skladno z usmeritvijo delovne organizacije smo več delavcev, ki so se zaradi ukinitve dveh izmen pojavili kot »višek«, razporedili po drugih temeljnih organizacijah. Teh razporeditev je bilo med letom kar precej, zato smo posebno še v času dopustov vodili proizvodnjo s kar najmanjšim številom delavcev.

Med letom je bilo nekaj pojavov nediscipline, ki jih je disciplinska komisija obravnavala in kršiteljem izrekla primerne ukrepe.

Zaradi zaostrovanja gospodarskega položaja smo imenovali poseben štab, ki je sproti spremljal razmere v gospodarstvu, hkrati pa smo poleg ukrepov, ki jih je predlagala delovna organizacija, sprejeli še posebne ukrepe za našo temeljno organizacijo in se jih tudi držali.

Upam, da bo v prihodnjem letu prodaja naših plošč vendarle stekla in da bomo izgubo odpravili.

V prihodnjem letu želim vsem delavcem delovne organizacije obilo zadovoljstva in uspehov.

VINKO ZNIDARŠIČ — SKUPNE DEJAVNOSTI

Področje dela vsakega delavskega sveta je široko in raznoliko. V njegovi pristojnosti je sklepanje o številnih vprašanjih, ki zadevajo pravice in obveznosti delavcev, poslovanje matične temeljne organizacije, gospodarjenje v delovni organizaciji, nekatera vprašanja v krajevni in v samoupravnih interesih skupnosti in podobno. V množici vprašanj, ki jih obravnava delavski svet, je včasih kar težko izločiti tista, ki naj bi v večji meri vplivala na boljše delovne uspehe. Poleg tega pa v takih pogojih pomembnejša vprašanja nekako zbledijo in jim posvetimo prav toliko ali manj truda in časa kot nepomembnim. Je že tako, da včasih zaradi gozda ne vidimo dreves.

Takšno delo je bilo letos značilno tudi za delo delavskega sveta Skupnih dejavnosti. Mnogo preveč časa smo posvetili reševanju manjših, da ne rečem — obrobni vprašanj, ki so za posameznika morda bistvena, za gospodarjenje v celoti pa ne. Podobno velja za obravnavo in sprejemanje najrazličnejših samoupravnih aktov samoupravnih interesnih skupnosti in drugih dokumentov, ki jih je največkrat potrebno sprejeti v predlagani, nespremenljivi obliki.

Ceprav so zadeve, ki jih določajo in urejajo, za naše življenje in delo še kako pomembne, se odločanje o njih zaradi takšnega lotevanja ter nepoznavanja ali odmaknjenosti tovrstnih vprašanj navadno opusti na raven informacije, pa še te pomanjkljive.

Med pomembnejše zadeve, ki jih je letos obravnaval in spre-

jel delavski svet, pa sodijo prav gotovo plan in poslovna politika za leto 1982, posebni ukrepi za izpolnjevanje tega plana, naloge in ukrepi za poslovanje v zoženih pogojih gospodarjenja in nov razvid del oziroma nalog. Omeniti pa velja, da smo pri tem posvetili mnogo več časa in časa razvidu in opisu del oziroma nalog, kot drugim — s stališča dobrega gospodarjenja — pomembnejšim dokumentom. To pomeni, da kljub gospodarskim težavam ne moremo iz svoje kože in na gospodarjenje gledamo kot na velikost pogače, kot na kos, ki naj bi si ga odrezali zase.

Sicer pa vsem Brestovcem želim v novem letu veliko zdravja, delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Iz naše proizvodnje oblaženega pohištva

Predvsem o gospodarskih vprašanjih

LETOŠNJE DELOVANJE ORGANIZACIJE ZVEZE KOMUNISTOV NA BRESTU

Mednarodne gospodarske razmere — močna recesija in s tem naraščanje nezaposlenosti, večanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom, zaostrovanje med blokoma — povzročajo velike težave na gospodarskem področju. Tako se tudi Jugoslavija kot neuvrščena država spopada s težkimi razmerami v svetu, kar vpliva na gospodarski položaj Jugoslavije in s tem tudi naše delovne organizacije.

Zaradi omenjenih razmer je bil na letošnjih kongresih vseh družbenopolitičnih organizacij dan osnovni poudarek razreševanju našega gospodarskega položaja in devizne bilance.

Na podlagi stanja na področju zunanje likvidnosti Jugoslavije in Slovenije v letu 1982 je bil izdelan tudi program ukrepov in aktivnosti v Sloveniji.

Te ukrepe smo Brestovi komunisti obravnavali v juniju in izoblikovali program ukrepov v zoženih pogojih gospodarjenja, ki so bili sprejeti na samoupravnih organih. S tem so postali ukrepi obveza za obnašanje in delo slehernega člana naše delovne organizacije.

Sprejeti ukrepi so bili podrejeni trem ključnim vprašanjem: razreševanju vprašanj zunanje trgovinske menjave, likvidnosti in rezultatov poslovanja.

Jeseni je bila tudi akcijska konferenca Brestovih komunistov, na kateri smo obravnavali gospodarjenje na Brestu, kritično ocenili uresničevanje zastavljenih načrtov in ugotovili, da na področju zunanje trgovinske dejavnosti, prodaje na domačem trgu, proizvodnje in povezovanja s SOZD Slovenija nismo v celoti izpolnili zastavljenih nalog.

Ob tem smo ocenili tudi uresničevanje srednjeročnega načrta v letu 1981 in 1982 upoštevajoč realne ocene do konca leta. Ugotovili smo, da tudi srednjeročnega načrta v najpomembnejših kazalcih ne uresničujemo v celoti. Tako smo na tej konferenci na

podlagi ugotovljenega stanja sprejeli vrsto dodatnih ukrepov.

Najvažnejši so bili: preanaliziranje proizvodnega programa, delitev dela v SOZD Slovenija in v lesni industriji nasploh, izdelava analize programa izvoza v kratkoročnem in dolgoročnem pogledu ter ekonomičnost našega izvoza, dohodek in razporeditev dohodka, izdelava analize finančne strukture delovne organizacije Brest z vidika zadolženosti in politike kreditiranja, uveljavitev sistema vrednotenja zahtevnosti del in nalog, analiziranje sedanje organiziranosti Bresta, razreševanje vprašanja na področju skupnega dohodka v okviru Bresta in dohodkovni odnosi, pripravljanje ukrepov na področju rasti produktivnosti, razreševanje kooperacije in proučevanje odnosov v reproverigi, priprava ocene sedanjih odnosov s trgovino Slovenija in ocene sedanjih odnosov v okviru notranjske regije. Poleg omenjenih ukrepov in nalog smo si komu-

nisti zastavili tudi nalogo, da se izdela program aktivnosti po osnovnih organizacijah in zavzeli enotno stališče, da moramo odgovorno izpolnjevati zastavljene naloge, saj bomo le tako izboljšali sedanje gospodarsko stanje.

V oceni delovanja te naše družbeno politične organizacije lahko ugotovimo, da smo komunisti letos veliko sodelovali pri oblikovanju ukrepov za izboljšanje gospodarjenja in dograjevanja letnega in srednjeročnega plana na Brestu, premalo pa smo bili prisotni pri spremljanju sprejetih ukrepov na obeh akcijskih konferencah.

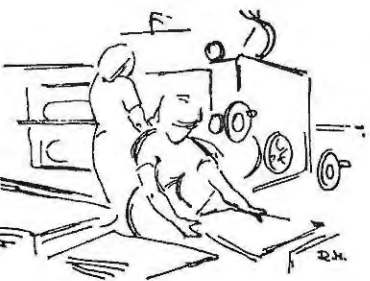
Ob večji idejni akcijski usposobljenosti zveze komunistov, pa bo to od nas terjalo veliko naporov, več odgovornosti, kritičnosti in samokritičnosti vsakega posameznika, da bi lahko prihodnje leto ustvarili boljše pogoje za poslovanje delovne organizacije in tako prispevali tudi širši družbeni skupnosti svoj delež za stabilizacijo gospodarstva.

B. Bajc

Premalo delavnih članov

O LETOŠNEM DELU MLADINSKE ORGANIZACIJE

Ko govorimo o Brestovi mladini, mislimo na vse tiste, ki po svoji starosti še sodijo v naše vrste. Veliko nas je. Toda številke, ki govore o delavnih ali vsaj občasno delavnih članih, so izredno nizke. Tudi osnovne organizacije so več ali manj aktivni posamezniki, ki so pripravljeno delati.

Nikakor pa ne smemo mimo številnih prizadevanj, da bi zaživelo delo koordinacije, pa tudi mimo prvih uspehov, ki smo jih letos že dosegli.

Naj omenim izvedbo sprejema zvezne štafete, izdajo internega glasila Kali, priprav na mladinske delovne akcije, razprav v predkongresnem obdobju in številnih akcij, v katerih smo odigrali pomembno vlogo.

Marsikaj pa nam je prav gotovo moč tudi očitati. Morda je

videti, da smo ob določenih pojavih stali ob strani. Morda. Verjetneje pa je, da smo bili premalo povezani, premalo enotni, da bi lahko svoje stališče posredovali tudi drugim. V prizadevanjih za boljše gospodarjenje na Brestu smo vsak v svojem okolju vključeni v delo za kar najboljše rezultate.

Kritično bi bilo potrebno pogledati delo vsake osnovne organizacije posebej, saj so nekatere le formalno ustanovljene, delo pa stoji in čaka. Koga?

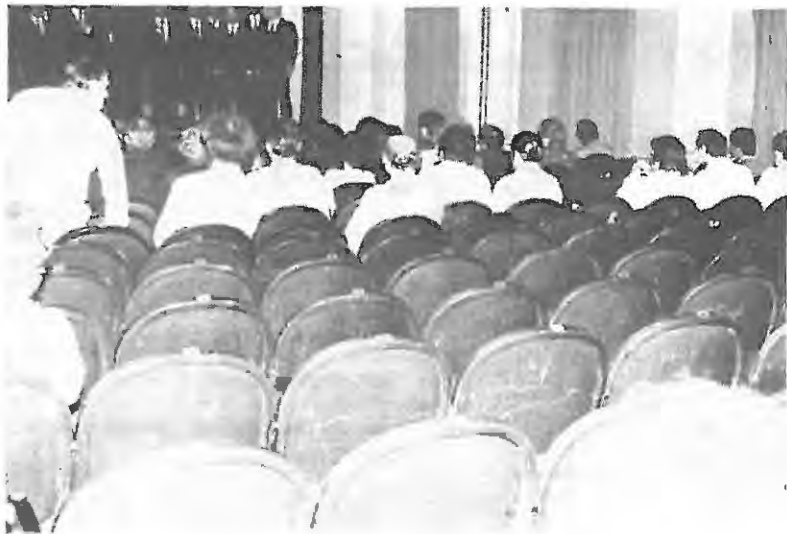
Če damo splošno oceno našega dela, lahko ugotovimo, da smo se letos marsičesa naučili.

Škoda je le, da se v delu kalijo le posamezniki, ki nazadnje nosijo breme odgovornosti tudi za tiste, ki so člani le po starosti in s člansko izkaznico.

Da bomo prihodnje leto začeli boljše delati, da bomo spremenili odnos do dela, da bomo članstvo v mladinski organizaciji smatrali tudi kot dolžnost, ne le kot poudarjen status, tega ne moremo ohljuditi. Vse preveč je to odvisno od slehernega posameznika, od povezanosti v posameznih osnovnih organizacijah, od dela koordinacijskega sveta delovne organizacije in ne nazadnje tudi od drugih družbenopolitičnih organizacij, s katerimi smo člansko in delovno povezani.

S. Homovec

Običajna podoba ob kulturnih prireditvah v Cerknicah

Splet raznolikih vprašanj

LETOŠNJE DELO SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Leto 1982 se izteka. Prav je, da celovito, predvsem pa kritično ocenimo letošnje delovanje sindikata, da bi lažje razmislili o boljšem delu v naslednjem letu.

V začetku leta so bile volitve v organe upravljanja ter organe samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. V naši organizaciji je bilo zamenjanih več kot 70 odstotkov vodstvenih delavcev. Zato bi bilo potrebnega več izobraževanja in več pomoči izvoljenim. Vsekakor pa mislim, da bi morali večkrat tudi kritično ocenjevati delo sindikata in nedelavne zamenjati. Tako ne bi prihajalo do nedelavnosti organizacije čez vse mandatno obdobje.

Ena izmed nalog, s katero se je sindikat spoprijemal vrsto let, je bil enoten sistem nagrajevanja in vzporedno s njim poenotenje izplačil jubilejnih nagrad. Nalogi sta bili letos izpeljani in je bil prvi obračun osebnih dohodkov po novem sistemu v novembru. Da je to uspelo, je treba pohvaliti vse sindikalne delavce v osnovnih organizacijah, ki so vodili javne razprave, strokovne in vodilne delavce, ki so dajali vso podporo. Tudi v naprej ne smemo stati ob strani, ampak moramo sistem stalno dopolnjevati. Napraviti je treba še ustrezen sistem za nagrajevanje učinkovitosti in ustvarjalnosti, za nagrajevanje minulega dela, inovacij in še kaj. Za merjenje uspešnosti pa je potrebno dosledno upoštevati samoupravni sporazum, da bi priznavali boljšega od slabega delavca.

Sindikati se je vse leto zavzemal tudi za boljše gospodarjenje. Že v prvi polovici leta je bila razširjena seja konference sindikata, na kateri smo obravnavali ukrepe v zoženih pogojih gospodarjenja. To smo obravnavali v vseh osnovnih organizacijah. Ob koncu septembra je bila spet razširjena seja konference, na kateri je bil pregled o uresničevanju ukrepov in nalog v zoženih pogojih gospodarjenja. Ob tem je bilo sprejeto stališče, da naj vsaka osnovna organizacija izdela svoj program dela. Leta naj obsega naslednja vprašanja:

— kako se uresničujejo dogovori in kako se še posebej vodilni strokovni delavci obnašajo pri uresničevanju skupno sprejetih nalog in ukrepov v zoženih pogojih gospodarjenja;

— o večjem izvozu in manjšem nvozu, o zmanjšanju stroškov vseh vrst, uresničevanju dogovora o likvidnostnem stanju delovne discipline, odnosu do dela, delovanju samoupravnih organov, delavske kontrole in podobno;

— o informiranju delavcev o vseh pomembnejših vprašanjih. Obveščanje je znotraj osnovnih organizacij dobro, v delovni organizaciji in tudi navzven pa

preslabo. Delegatski sistem še vedno ni zaživel, kajti informiranje od zgoraj navzdol in obratno ne deluje dobro. Zaostriti je potrebno odgovornost vodilnih in vodstvenih strokovnih delavcev za posredovanje več informacij s posameznih področij.

Omogočiti moramo tudi strokovno pomoč za delo delegacij. V sindikatu moramo dati večji poudarek seznanjanju delavcev s splošnimi in posebnimi pogoji gospodarjenja in ukrepi za uresničevanje stabilizacije. Pri tem mislim tudi na prehod na nov delovni čas na priporočilo izvršnega sveta, ki ni bil izpeljan na samoupraven način.

V tem času, ko sprejemamo delovne koledarje, so težave tudi zaradi delovnih sobot, ki se ne pokrivajo z ostalimi delovnimi organizacijami. Z dogovarjanjem s Kovinoplastiko je do uskladitve prišlo, vendar bi bilo potrebno, da bi to uredili na občinski ravni z vsemi delovnimi organizacijami v občini. Ob današnji energetski in splošni krizi bi lahko veliko privarčevali. Pojavlja se tudi vprašanje delovne sobote za krajevno skupnost, kar

bi bilo potrebno poenotiti in akcijo voditi z občinskega sveta zveze sindikatov. Na akcijo bi se morali pripraviti z vsemi podatki, da ne bi prihajalo do nesporazumov. Letovanje naših delavcev se je z nakupom prikolice izboljšalo, vendar ne v taki meri, da bi bili lahko zadovoljni. Predvsem zaradi premajhnih kapacitet. Sindikat je to že obravnaval in zavzel stališče, naj bi kupili še nekaj prikolice.

Naštel sem le nekaj področij, s katerimi se je sindikat v naši delovni organizaciji ukvarjal letos. Dela v prihodnjem letu bo še več, še posebno na področju gospodarjenja in uresničevanju gospodarske stabilizacije.

Seveda naloge ne bodo lahke, če pa bomo akcijsko enotni in bolj gospodarni, jih bomo sposobni uresničiti. D. Žnidaršič

Prva letošnja zimska podoba Cerknice

Novoletna kramljanja

Ob novem letu radi pokramljamo med seboj o tem in onem; o tem, kaj in kako smo delali v iztekajočem se letu, o svojih sodelavcih, o naših kuvertah in njihovi teži, o uspehih, ki smo jih dosegli sami ali v širši družbeni skupnosti, o težavah, željah, hotelih...

Nekaj podobnega smo poskusili tudi prek našega glasila, le da v tako kratkih kramljanjih ni bilo mogoče vsega zaobjeti. Nekaj Brestovcev smo povprašali:

— kaj se jim zdi v njihovi oceni letošnjega leta posebej izrazito, značilno in pomembno;

— katera osebnost v ožjem ali širšem merilu bi bila zanje »osebnost leta« zaradi njene vloge doma ali v svetu;

— pa še bolj osebno: kje bomo silvestrovali in kakšne so njihove novoletne želje.

Kaj so nam torej povedali?

FRANC KANDARE, TOZD GABER Stari trg

— Za tisto najpomembnejše letošnje ocenjujem to, da smo se letos kot družba le začeli globlje zavedati našega, nezavidljivega gospodarskega stanja. Kot kaže, je samozadovoljstva in neodgovornosti konec. Da smo prelomili z dosedanjim obnašanjem, nam potrjujejo tudi številni ukrepi naših najbolj odgovornih organov. Precej boleče bo, pa vendar je do takih posegov moralo priti. Kolikor bi do tega prišlo pozneje, toliko težje bi bilo.

— Za osebnost leta ne bom iskal človeka naokoli, pač pa se bom ustavil kar v našem kolektivu. V mislih imam našega direktorja Branka KLEŠNIKA. Njegova prizadevanja za večji izvoz naših izdelkov so bila ogromna, povezana z vrsto neznanj in težkih odločitev in kot ugotavljamo, tudi dokaj uspešna. Sicer moramo pustiti ob strani čisti finančni učinek, saj so nam vsem znani izvojni pogoji in razmere na tujih trgih, vendar pa je v današnjih razmerah tak način dela nujen; sicer pa tudi v prihodnje ne bo drugače.

— Novo leto bom dočkal doma, kot običajno, v krogu svoje družine. Ob novem letu nimam posebnih želja, razen želje, da bi bilo med nami več razumevanja in spoštovanja.

Romana NARED — SKUPNE DEJAVNOSTI

— Težaven gospodarski položaj v svetu, v domovini, v naši delovni organizaciji — to so zna-

čilnosti leta 1982. Čeprav že dolgo časa govorimo o stabilizaciji gospodarstva, ocenjujem, da je šele letošnje leto postalo leto večjih odrekov in prizadevanj za izboljšanje gospodarskega stanja. Zapletene razmere v naši državi so terjale vrsto ukrepov, ki so sicer neprijetni, vendar nujno potrebni za premostitev nastalega položaja. Te razmere nalagajo tudi nam, Brestovcem, veliko odgovornosti in zavzetosti pri opravljanju delovnih nalog, saj bomo le tako lahko uspešno premagovali vse težave.

— Osebnost leta naj bi bilo naše celotno vodstvo, ki ima v letu 1983 zelo težko in odgovorno nalogo — uspešno voditi državo v času težavnih gospodarskih razmer.

— Silvestrovala bom doma — s svojo družino. Za novo leto pa želim, da bi naša delovna organizacija uspela prebroditi težave in da bi se s svojimi kvalitetnimi izdelki uspešno uveljavljala tudi na tujem tržišču. Vsem Brestovcem in svoji družini želim v prihodnje veliko osebne sreče in zdravja.

Janez KVATERNIK — TOZD TAPETNIŠTVO

— Značilnosti leta? Vsekakor sta to težaven gospodarski položaj pri nas in splošna gospodarska kriza v svetu, ki nam še otežuje naše razmere.

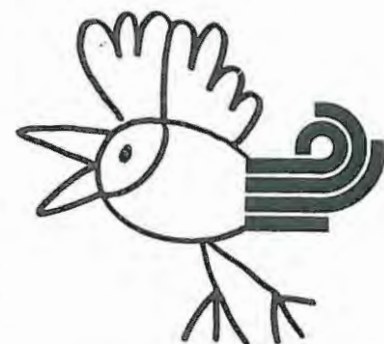
Velika oboroževalna tekma med dvema blokoma vpliva tudi na čedalje večje socialne razlike med razvitimi in nerazvitimi, med revnimi, ki postajajo še revnejši in bogatimi, ki na njihov račun še bogatijo. Ponekod se

pojavi veliki presežki v proizvodnji hrane, v revnih deželah pa ljudje umirajo od lakote.

V naši državi se mi zdijo stabilizacijski ukrepi pomemben dejavnik za razvoj našega gospodarstva. Po toliko letih nenačrtnega gospodarjenja smo končno le prišli do spoznanja, da bomo sredstva vlagali v tiste panoge gospodarstva in tako, da nam bodo vračala vložena in ustvarjena nova sredstva za re-produkcijo. Prisotna pa bo morala biti zavest vsakega delavca in občana, da bomo le z boljšim delom in odgovornejšim poslovanjem izplavali iz težav in s tem zmanjšali socialne razlike oziroma le tako dvigali družbeni in osebni standard.

— Veliko državnikov je storilo pomembne korake, veliko je bilo narejenega tudi na ostalih področjih, ne samo državniki, vendar se ne bi mogel odločiti, kdo in kakaj je oziroma naj bi bil osebnost leta.

— Moje silvestrovanje bo v stilu stabilizacije; vendar bo kljub temu prijetno, doma z družino, ob krepkejši večerji in ob kozarcu vina. Moje želje so v prvi vrsti za osebno srečo, zdravje in zadovoljstvo, splošno pa za mir v svetu in doma ter za čim uspešnejše reševanje stabilizacijskih načrtov države in Bresta, ki naj bi čimprej izpla-val iz finančnih težav.

Viktor KEBE — TOZD MINERALKA Cerknica

— Za to leto so značilni splošna kriza v svetu, pri nas pa ukrepi stabilizacije, na katero smo vezani tudi na Brestu. S tem

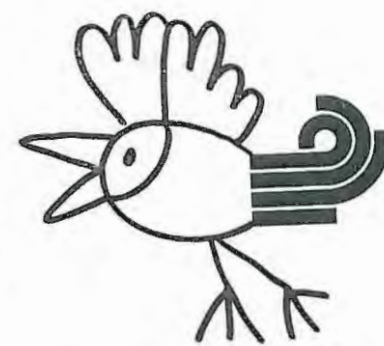
v zvezi se je morala Mineralka spoprijeti s temi razmerami.

Za nas je pomembno, da se je prodaja naših izdelkov odprla v drugi polovici leta, predvsem pa so napravljeni premiki, da se izdelki naše tovarne uspešno prodajajo tudi na tujih tržiščih.

— O osebnosti leta niti ne bi bil mogel govoriti, ker ocenjujem za osebnost leta človeka, ki je napravil pomemben korak v širšem družbenem dogajanju. Pogostoma pa mi prihaja na misel ravnanje Reagana, ki izstopa kot osebnost v negativnem smislu. Bojim se, da je mir v svetu z njegovimi ukrepi težko zagotavljati.

— Novoletne praznike bom preživel doma s svojo družino.

Moje novoletne želje so skromne, kljub temu pa tudi pomembne. Želim si zdravja, zadovoljstva in sreče v družini. Kolektivu Mineralke želim čim uspešnejše poslovanje, enako tudi celotni delovni organizaciji. Še posebej pa si želim, da bi se vrtoglavo naraščanje cen v trgovinah umirilo.

Viktor KERN — TOZD PRODAJA

— Za letošnje leto se mi zdi še najbolj značilno nadaljnje zaostrovanje mednarodnih razmer, kar se zelo očitno kaže v že močno zaskrbljujoči oboroževalni tekmi med največjimi svetovnimi velesilama in v vse številnejših žariščih spopadov in nasilja.

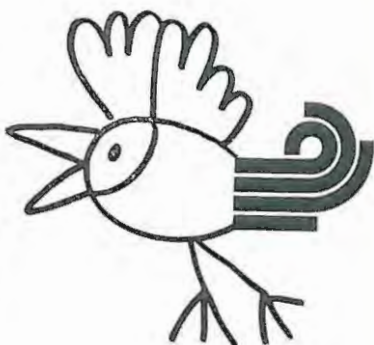
Za našo državo pa so nedvomno najbolj značilna stabilizacijska prizadevanja in v sklopu njih gospodarski ukrepi izvršnega sveta, ki so bili močno odmevni.

— Osebnost leta bi med drugimi lahko bila predsednica zveznega izvršnega sveta Milka

Planinc, predvsem zaradi svoje dejavnosti in doslednosti pri pripravi ukrepov. V svetu je dokaj opazen španski premier Felipe Gonzales zaradi svoje vloge v lastni deželi, pa tudi v svetu.

— Silvestroval bom doma med svojimi in s sosedi.

Novoletnih želja je več, predvsem pa želim zdravja in sreče v družini, dobro počutje v službi, pa mir v svetu.

Anton POPEK — TOZD JELKA Begunje

— Gospodarske razmere v Jugoslaviji in v svetu so se izredno zaostrele. Stalno smo se srečevali s težavami z dobavo re-promaterialov. Prodaja na domačem trgu upada. Preusmeritev v izvoz gre prepočasno, saj tujih kupcev ni mogoče pridobiti v kratkem času. Poleg tega pa so po pravilu izvozni izdelki zahtevnejši in se moramo marsikateremu poslu zaradi zastarele tehnološke opremljenosti odpovedati. Zavedamo se, da je izvoz naša nuja, čeprav dohodkovno največkrat ni zanimiv. V tem letu pa je zaostrene gospodarske razmere spremljal tudi zaostren politični položaj v svetu.

— Težko bi si izbral osebnost leta. Mislim, da nobena osebnost ni v pozitivnem smislu toliko odstopala od drugih, da bi jo lahko izdvojili.

— Silvestroval bom doma s svojo družino. Moje novoletne želje pa so: najprej zdravje, nato mir in dovolj primerne dela. Če pa bi bilo vprašanje, česa si ne želim, pa je moj odgovor: nobenih novih VZD.

(Nadaljevanje na 11. strani)

MAGDA STRAŽIŠAR MAGDUŠKA

OBSOJENCI ZIBELKE

MIRENČEK

»O, hvala bogu, še sem živ!« si je v sebi oddihala stari Ozimnik, ko se je ob steni dolge veže pomikal proti svoji sobi. Tresoč se noge so mu odpovedovale pokorščino kot da niso njegove. Vsa duševnost mu je bila prepojena z zavestjo, da je le za las ušel smrti... Če bi ti gozdni hudiči le slutili, kako zelo jih sovraži, bi ga počili že v Stranski vasi, ko je tista prekleta bajtarica otrsala svoj dolgi jezik. Še dobro, da ni bilo med njimi domačina, ki bi potrdil Rezine čenče...!

Sicer pa sam ni prav nič kriv, ker ga je usoda položila v bogato zibelko in ga vse življenje gostila s pogačo! Ali naj bi se bil družil s smrdljivimi in preznojenimi hlapci na polju ter v gozdu kot njegov oče, ki so mu visoke vojaške šole zmešale tlesca v glavi, da je videl človeka tudi v hlapcu in celo v dekli? Ki je raje prespal noč s Ko-

tovcem pod konjsko plahto v hlevu, kot v hotelskih sobah, kadar sta vozarila na Dunaj aile v Trst?!

Njegova žena, moja mati pa je vihala nos in se pripravala z njim na žive in mrtve... Odločno ji je pojasnil, da se v konjski plahti pojavi le tu pa tam kakšna nedolžna bolha, medtem ko v hotelskih posteljah kar mrgoli krvičelnih sten. Hudi prepri med njima so se zaostri, da je mati pljunila vanj in kriknila: »Proč od mene! Tak hlapčevski tebleban mi že ne bo skrunil spalnice!«

Zakonska zveza ju je poslej vezala le v toliko, da sta živela pod isto streho, a vsak v svoji sobi in sebi lastnem svetu. Mati se je celo hranila v svojih prostorih, ker je po očetovem ukazu jedla vsa služinčad v veliki hišni jedilnici. Samo, če so imeli obiske, je na čast svojih gostov umaknil posle h kuhinjski raztegljivi delovni mizi. Takrat se je z užaljenim dostojanstvom vračala v

jedilnico tudi moja mati. Toda poleg sebe je posadila mene ali nekoga izmed gostov, ker ni prenesla močve bližine...

Sploh sta bila moja roditelja kot dva brodolomca, ki sta z zakonske ladje pristala vsak na svojem otoku. Četudi sta živela pod isto streho, ju je razdvajalo sovražno morje od-tujenosti zaradi neskladnosti značajev. Reševala sta se vsak po svoje. Oče se je ves posvetil moji sestri Kristini, ki je poleg osnovne obiskovala tudi občasne ure glasbene šole v Ljubljani. Morda jo je moja mati zamrzila ravno zato; vsa se je posvetila meni, ki je nisem razumel, ker sem že od malega lebdel med roditeljema... Po nekaj letih sem se opredelil za mater in obsopal prekleto očetovo domačo skupnost s posli in najemniki.

Ko je sestra odšla v tujino, so mi zrastle peruti, ker sem se zavedal, da sem edini naslednik.

Ko sem začel hoditi v šolo, pa sta me oba spodbujala k učenju. Mati me je prepričevala, da je osnovna šola podlaga za vojaške akademije. Ker moram postati oficir. Oče je izkoristil vsak hipec, da mi je na štiri oči tehtno dopovedoval, kako pomembno je za vsakega mladega znanje, pridobljeno v osnovni in katerikoli nadaljevalni šoli. Seveda bi bila zame najprimernejša kmetijska šola na Grmu.

Meni pa učenje ni dišalo, ker sem menil, da mi bo usoda brez truda položila v roke vse blagodare sveta, a sem se za vsak slučaj le bolj nagibal k domači kmetijski šoli, ker sem do katerekoli vojaške večšine čutil močan odpor.

Mati me je vodila s seboj, kadar je bila povabljena na kosila ali zabave v oficirske domove. Med tem, ko je ona žarela v družbi častnikov in njihovih žena, sem jaz lebdel nekje v ozadju njene sence, ker se nisem znal vključiti v družbo oficirskih otrok.

Kako neki? Počutil sem se med njimi kot bela vrana ali garjava ovca. Bili so otroci »boljših« ljudi, saj so se ugajeno vedli do odraslih in v igrah med seboj. Večina izmed njih je poleg šole imela tudi vzgojiteljico ali domačega učitelja. Moram kar priznati, da sem jaz znal odgnati vsakega vzgojitelja, ki so ga najeli starši. Komaj se mi je dobro predstavil, sem ga s pogledi tako ukoril, da je pobral svoj kovček in odšel...

Kot postranski opazovalec sem na takih zabavah ocenjeval le strogo vojaško kretnje: salutiranje podrejenega tistemu, ki je za stopnjo višji in tega še višjemu... poljubljanje damskih rok, klanjanje, prilizovanje in pohvale. Zdeli so se mi kot igralci, ki v jedru in pod masko videza nosijo čisto drugi obraz. Morda so tujci celo samim sebi... Zdelo se mi je, kot da stopajo na ramena drug drugemu, da se najspretnjeji povzpne na vrh, od koder pa je tudi lahko zleteti, ker ga vrže napačna kretnja ali pogled in piš z nasprotni strani. Vsa teža bremen pa leži na tistih v sredini, ker so kot v mlinu...

Kot desetletni fantič sem se v sebi zaklel, da za nobeno ceno ne grem v vojno akademijo, četudi se moja mati razpoči od togote. Mnogo bližji in bolj pri srcu mi je naenkrat postal očetov predlog: kmetijska

šola na Grmu. Začenjal sem verjeti, da bi se tam naučil mnogo novega in koristnega, ko bi si pridobil novih spoznanj o umnem kmetovanju. Morda bi postal celo dober učenec in kasneje napreden gospodar.

Toda za vse na svetu nisem želel materine zamere. Po končani šestletki me je mati na silo strpala v vojno akademijo. Mnogo truda, prošelj in podkupnin je vložila, da so me vpisali, ker so bila moja spravevala še bolj klavna kot moj, vojaškemu poklicu sovražno značaj.

Ko sem že čez šest mesecev pri-jadral domov, si je moja mati iztullila glas, da je samo še hropla in si iz-jokavala tudi oči. Oče pa mi je z umirjeno previndnostjo gladil stezice v kmetijsko šolo.

Kar veselo sem se pripravljaj na novo pot, še posebno, ker sem dvakrat ali celo trikrat na teden odšel k Mirenčku v Dolgo vas, ki je bil dve leti mlajši in odličnejši učenec v šestletki. Sklenila sva prijateljstvo in priznati moram, da sem se od njega dosti naučil, ker sem z vso dušo prisluhnil njegovemu znanju. Toda Mirenček je odšel v kmetijsko šolo brez mene, ker nisem imel dovolj poguma, da bi pobegnil materi: preveliki ljubezni. Razbesnela se je in me zaklepala v svojo sobo.

Opazil sem, da se je moj oče nenadno postaral in postal nekako zagrenjen. Na tihem pa me je še vedno usmerjal v šolo za naslednje leto. Podaril mi je žrebička, na katerem sem se učil jezdit. Vabil me je s seboj na polja, da sem se motal med hlapci in deklami kot večja, ker me nobeno delo ni veselilo...

(Se bo nadaljevalo)

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 63 — 31. december 1972)

ZA NAMI JE USPEŠNO POSLOVNO LETO

Naši glavni naporji morajo biti v prihodnjem letu usmerjeni v obvladovanje stroškov proizvodnje in celotnega poslovanja. Pri tem mislim predvsem na zniževanje stroškov povsod tam, kjer je mogoče. To bomo dosegli z optimalnim izkoriščanjem proizvodnih kapacitet, z zniževanjem vseh zalog, z racionalnejšo izrabo vseh vrst materialov, z racionalno štednjo pri vseh neproizvodnih stroških in drugod. Vsa naša stabilizacijska prizadevanja morajo biti strnjena v letnem načrtu za prihodnje leto.

LETOŠNJE GOSPODARJENJE — IZHODIŠČE ZA PRIHODNJE LETO

Značilno za letošnje gospodarsko stanje v državi in republici je, da se stabilizacijski programi niso izvajali dosledno, čeprav so bili ob tem doseženi nekateri pomembni rezultati. Glavne pregreje iz resolucije o ekonomski politiki niso v celoti vzdržale obnašanja odgovornih gospodarskih nosilcev. Inflacija, nepokrite investicije, cene, pretirana družbena in osebna potrošnja in izgube v gospodarstvu so še vedno močno prisotne in bremenijo našo družbo.

V splošnem so letošnji dosežki in prihodnja usmeritev gospodarstva naše občine stabilizacijski. Nepokritih investicij ni, izgub tudi ne. Značilnost predvsem večjih industrijskih organizacij je njihova usmeritev na optimalizacijo notranjih gospodarskih možnosti. Kmetijstvo je v začetnem stadiju oživljanja, medtem ko trgovina, turizem in gostinstvo stagnirajo in se zato tom kolektivom iz dneva v dan manjša vrednost enakopravnosti v partnerstvu za integracijske navezave.

STABILIZACIJA — POROK ZA USPEŠNO GOSPODARSKO POLITIKO

Brest mora ohranjati likvidnost iz treh razlogov. Pravočasno mora izplačevati osebne dohodke, močno je vezan na uvoz osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala (furnirji eksotov, specialna okovja, material za oblaženo pohištvo itd.), kjer mora vnaprej polagati sredstva in relativno hitro plačevati hrolovino, pri kateri so plačilni roki več ali manj prilagojeni monopolnemu položaju.

Največje težave z likvidnimi sredstvi na Brestu izhajajo iz tega, ker prodaja Brest potrošno blago, katerega plačilo je neposredno povezano z razmerami na tržišču (pomanjkanje in neenotna politika potrošniških kreditov), medtem ko je za doseganje proizvodnje nujno vezan na surovine in reprodukcijske materiale. Vsaka, čeprav samo nekajdnevna blokacija žiro računa, ima na Brestu lahko za posledico zastoje v proizvodnji, s tem pa tudi na rezultatu in osebnih dohodkih.

KOMUNISTI O KADROVSKI POLITIKI

Glavne ugotovitve, iz katerih bodo izhajale naloge kadrovske politike v naslednjem srednjeročnem obdobju, so:

- da bodo na BRESTU v bližnji prihodnosti zapolnjena delovna mesta, ki zahtevajo srednji tehnični in ekonomski kader za operativno obvladovanje proizvodnega in poslovnega procesa;
- da je kadrovska zasedba delovnih mest, ki zahtevajo delavce z najvišjo strokovno usposobljenostjo, tako kritična, da ob vzdrževanju takšnega stanja utegne ogroziti prihodnji uspešni razvoj podjetja in dolgoročno perspektivo kolektiva;
- da sta strokovna in posebej družbena razgledanost kolektiva v celoti prešibka, da bi si proletariati ustrezno svoji družbeni vlogi in razrednemu interesu lahko v vsakem primeru zagotavljal ustrezni samoupravni vpliv;
- da so predvsem strokovni delavci, tako operativni kot razvojni in vodilni, premalo usmerjeni v spremljanje, študij in uporabo novih dogajanj, ki jih za njihova delovna področja prinaša razvoj uporabne znanosti.

SPET O AVTOMATSKI OBDELAVI PODATKOV

Zaradi skromnih rezultatov je pomislekov in odpora o pravilnosti nakupa računalnika čedalje več. Če bi vso zadevo ocenjevali po trenutnih učinkih, potem bi bila ocena, da smo šli v nakup prehitro, skoraj utemeljena. Kljub temu, da učinki niso zadovoljivi, pa ne smemo krivde pripisati računalniku. Če namreč kje drugje računalniki služijo svojemu namenu in so opravičili svoje mesto in vlogo, potem bi jo moral tudi pri nas. Vzroki so torej v ljudeh, ki delajo na programih in v njihovi zavzetosti.

Če tega ne bomo korenito popravili, je možnost, da se bo odpor do računalnika še stopnjeval do nepredvidenih posledic. To pa bi bilo zmotno, ker je obseg poslovnih dogodkov v takem razmahu, da jih ročno ne bomo mogli ažurno obvladati. Poleg tega so potrebe po hitrem odločanju vsak dan večje, odločanje po intuiciji (na pamet) pa bo vedno bolj tvegano. Zato je potreba po računalniku in hitri obdelavi podatkov vse bolj nujna. Prizadevati si torej moramo, da bomo računalnik hitro in koristno izrabljali, sicer bo postal tudi resen gospodarski problem.

IZ NOVOLETNE ZABAVNE PRILOGE

In Brest? Pri petindvajsetih je kar krepak in med obilico ukrepov imel je čvrst korak. Če kdaj čez jarek skače, kjer je most, opravičilo vendar je lahko — mladost.

In kaj smo še kaj takega počeli? Samoupravno o delitvi novcev se sporazumeli; a kaj, ko zdaj popravkov ni nikoli konec, pa sporazum je kot zakrpan lonec.

SEDEM NAGLAVNIH GREŠNIKOV

Časi so hudi. Davki nas tišče in draginja nas tare. Šibajo naj inflacije, stabilizacije, devalvacije in druge akcije. Vprašajmo pa se, kdo je temu kriv. Mi že ne. Jaz pa sploh ne. Kje pa! Oni so krivi. Tisti, tam. Preberite časopise, pa boste videli.

In beremo: "...pojavom neupravičenega bogatenja pa botrujejo tudi birokratsko-tehnokratske tendence karierističnih posameznikov, ki z demagogijo uveljavljajo svoje ozke lokalistične interese ali pa preživele etatiistične prijeme..." in ne razumemo in lahko strmimo nad žurnalistovo nepridno modrostjo in mu zavidamo bistrost, ki mu jo je dala mati natura.

VETER NAM JE ŠEPNIL

...da so Brestova vrata visokokvalificiranim kadrom široko odprta — na obe strani. Dokaz? Letos nas je zapustilo sedem delavcev z višjo in visoko izobrazbo.

Novoletna kramljanja

(Nadaljevanje z 10. strani)

Roman ŠVIGELJ

— TOZD MASIVA Martinjak

— Zelo pomembna odločitev za Brest in za našo temeljno organizacijo se mi zdi usmeritev proizvodnje za izvoz, saj s tem dobimo prepotrebna devizna sredstva Brestu in širši družbeni skupnosti za zagotovitev sredstev za nemoteno reprodukcijo. Še posebej razveseljuje je dejstvo, da je MASIVA kljub taki usmeritvi še vedno v okviru pozitivnih rezultatov, kar je zadostna spodbuda za še večja prizadevanja za večji izvoz.

— »Osebnost leta« se mi zdi vodja palestinske osvobodilne organizacije — JASER ARAFAT.

V najhujši krizi, ki jo je do sedaj pretrpelo palestinsko ljudstvo, je znal predločiti njihove težave naprednemu in demokratičnemu svetu, ki ima posluš za iz-

boljšanje medsebojnih odnosov ter samostojnost slehernega naroda.

Jaser Arafat je velik državnik majhnega naroda, ki ga vodi z veliko vero v ustanovitev lastne države.

— Prehod starega v novo leto bom prebil doma v družinskem krogu ob toplem ognjišču in ob gledanju silvestrskega programa po televiziji.

In novejše želje:

— Brestu želim čimveč poslovnih uspehov, sodelavcem čimveč sodelovanja in dobrih medsebojnih odnosov, svoji družini pa predvsem zdravja.

Marjan ZALAR — TOZD POHIŠTVO Cerknica

— Letos smo končno le prišli do spoznanja, da lahko potrošimo toliko, kolikor smo ustvarili.

Zato so ukrepi za stabilizacijo toliko težji, ker smo do nedavnega lagodno živeli, kar pa se nam sedaj že maščuje. Posledice stabilizacijskih ukrepov bodo najbolj občutili tisti delavci, ki so mogoče najmanj krivi in bodo upadanje življenjskega standarda najtežje sprejeli zaradi nizkih dohodkov.

Našo delovno organizacijo je zelo prizadel ukrep o omejevanju z razpolaganjem deviznih sredstev. Ukrep se mi zdi preveč administrativen. Izrazilo se bo v stalno večjem motenju proizvodnje zaradi pomanjkanja repromateriala iz uvoza in izčrpanju že iztrošenih osnovnih sredstev, za katera še rezervnih delov ne dobimo.

— O osebnosti leta se ne morem odločiti. V svetu beležimo vrsto dogodkov, od katerih so nekateri ugodni oziroma v dobro človeštva, večino dogodkov pa spremljamo z zaskrbljenostjo.

— Silvestroval bom verjetno s svojo družino kar doma. Razmišljal sem tudi o silvestrovanju v kakem gostinskem lokalu, kar pa sorazmerno veliko stane. Končno pa to nima smisla, saj je v krogu domačih tudi prijetno.

V letu 1983 si želim predvsem zdravja in razumevanja v družini. Tudi za preskrbo z nujnimi življenjskimi potrebščinami želim, da ne bo prevelikih težav.

Vsem sodelavcem želim vso srečo v novem letu.

Pripravili člani uredniškega odbora

Šahovski praznik

SIMULTANKA VELEMOJSTRA GLIGORIČA V CERKNICI

V okviru praznovanj 35. obletnice Bresta je bila tudi vrsta tekmovanj. Šahisti so se odločili za simultanko z legendo jugoslovanskega šaha, z velemojstrom Svetozarjem Gligoričem. Le-ta naj bi bila v oktobru, vendar so jo zaradi šahovske olimpijade v Luzernu prestavili na 10. december.

Tako je bil ta dan šahovski praznik za Cerknico, saj marsikdo ni verjel, da bo velemojster res prišel. Šahisti pa smo verjeli njegovi obljubi in res smo ga ob 16. uri sprejeli z veseljem, obenem pa s strahom, kajti čez kakšno minuto se bo treba na črno-belih poljih spopasti z najuspešnejšim jugoslovanskim šahistom.

Dobrodošlico so mu najprej izrekli pionirji, nato pa je Janez Otoničar na kratko orisal razvoj Bresta v preteklih letih. Ivo Štefan je predstavil velemojstra in nanizal njegove uspehe na številnih šahovskih prireditvah.

Velemojster je na demonstracijski deski prikazal svojo partijo z Rajkovičem, ko je prvič postal prvak Jugoslavije leta 1939, star 16 let.

Nato nam je prikazal še izredno zanimivo partijo s turnirja na Dunaju.

Zatem se je začela simultanka na 39 deskah. Poleg 10 šahistov iz Bresta so sodelovali še šahisti iz Cerknice, Loške doline, Borovnice in Postojne.

Simultanka je trajala polne štiri ure.

Remizirali so Brestovci Štefan, Winkler, T. Kraševac, Miletič, J. Kandare in Mlinar ter še sedem drugih šahistov, med njimi ena mladinka.

V eni partiji je bil izgubljen (kot je sam priznal). Nato pa je takoj dodal, da je dobljeno partijo najtežje dobiti in še menil, da bi jo naš šahist verjetno dobil, če ne bi imel preveč sekundantov, ki so ga naredili še bolj živčnega.

M. Mlinar

Najmlajši so pozdravili velemojstra Gligoriča

ZVEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO — PERSONALNA UPRAVA OBJAVLJA

NATEČAJ

za sprejem učencev splošnih srednjih šol, gojencev srednjih vojaških šol rodov in služb ter učencev šole za strokovne delavce v vojaško-tehničnih poklicih v letu 1983.

SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE

- Letalska splošna srednja vojaška šola »Maršal Tito« v Mostarju,
- splošna srednja vojaška šola »Bratstvo-enotnost« v Beogradu,
- splošna srednja vojaška šola »Ivo Lola Ribar« v Zagrebu,
- splošna srednja vojaška šola »Franc Rozman-Stane« v Ljubljani,
- srednja vojaška šola kopenske vojske v Sarajevu,
- tehnična srednja vojaška šola kopenske vojske v Zagrebu,
- letalska tehnična srednja vojaška šola v Rajlovcu,
- mornariška tehnična srednja vojaška šola v Splitu,
- intendantska srednja vojaška šola v Sarajevu,
- sanitetna srednja vojaška šola v Novem Sadu,
- šola za strokovne delavce v vojaško-tehničnih poklicih.

POGOJI ZA SPREJEM: Na natečaj se lahko prijavijo fantje, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje zahteve: da so zdravi, da niso bili sodno kaznovani in da proti njim ne teče kazenski postopek; da imajo priporočilo upravnega organa za ljudsko obrambo; da imajo soglasje staršev; da imajo v 7. in 8. razredu najmanj dober uspeh in najmanj dobro oceno iz predmetov matematika, fizika in kemija. V našete šole je možen vpis v 1., 2. in 3. razred, s tem da so kandidati rojeni 1967, 1966, 1965 ali kasneje.

Kandidati, ki se žele javiti na ta razpis, naj se zgledajo pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo, kjer bodo dobili vsa pojasnila.

PRAVICE IN OBVEZNOSTI UČENCEV IN GOJENCEV

Šolanje se začne 1. septembra in traja štiri ali dve leti. Učenci in gojenci stanujejo med šolanjem v internatu in imajo na stroške zveznega sekretariata za ljudsko obrambo pravico do stanovanja, hrane, oblačil in obutve, šolskega pribora, učbenikov, zdravstvenega varstva, denarnega nadomestila za prevoz do doma in nazaj ob polletnih in letnih šolskih počitnicah ter do mesečnih denarnih prejemkov.

Učenci oziroma gojenci so dolžni po končanem šolanju ostati v službi v JLA toliko časa, kolikor določa zakon. Medsebojne obveznosti kandidatov in ZSLO bodo urejene s pogodbo.

Natečaj velja do 28. februarja 1983. O rešitvah prošnji za sprejem bodo kandidati obveščeni do konca maja 1983.

SESTAVLJENIK

POJEM (ADICUA)

POTRDI (SOGLASJE)

OBOROŽJE (NA KRAM)

ZEMELJSKI (PLETIV)

KORAKATI (ITI)

ANTE (MAHKOTA)

DOMAČE (MOŠKO IME)

KARE (NINA)

LISTIČ

EVA (JAN)

KALCIJ

PRETIRA (NA SPOLNA SLA)

SARAJEV (SKA LESNA INDUSTRJA)

TRST (ROMUNSKA DENAR)

RAVEN (RUSKO IME)

ZDRAVLO (V PLOŠČICI CVETNI SOK)

HITE (KONJSKI TEK)

MAČEK (IZ RISANK TROPSKA OVJALKA)

ŽENSKA (KIKAJ OTRESA)

DIR (IM GENT)

BAJESLOV (BITJE S PASJO GLAVO)

UMETNOST (NO OBDOBJE)

NARKOTIČNO (SEKSTVO)

RAHONC

VALERIJA (ČKALOV)

ŽARILNIK (BUTNEJEVA MATI)

SPRENE (VEDANJE)

STEK (DVEH REK)

MEDELAV (MOST)

ANICA (ČERNEJEVA GLAVNI ŠTEVNIK)

JANKO (KERSNIK GRŠKILADJAR)

BARTLIN (BODICA)

SPROŽITI (ALARM INSTALACIJA)

KOŽNA (BOLEZEN)

BIBLIJSKA (OSEBA)

FR. PISATELJICA (KAZALNI ZAHMEK)

VRSTA (PISALA)

HEAPAV (ROBAT)

LOGARITM (NARAVNI)

AŠKERC (DOTIK)

TEŽA (EMBALAŽE)

ČUFAR (TONE)

RIŽEVO (ŽGANJE AZIJSKA DRŽAVA)

LOVLJENI (DIVJAČINE)

SARAJEVO (STRAN)

KARLOVAC (BEOTIJEK)

ETIOPSKI (KNEZ)

ITALIJAN (POKROČEV AGENCIJA)

MATEMAT. (ZNAK INDUSTRIJ RASTL.)

ULIČNA (TISKARSKA VOJNI ODSEK)

TOVARNA (BRUTVE TOVAŽNA AVTOR. SARAJEVO)

ŽIVOST (ENERGIČNOST)

NAJVI. GORA (NA SVETU)

TEŽKA (BOLEZ. PLJUČ)

PUČA (STARIN SLOVANOV)

PEVKA (BAEZ)

DROBNI (LASJE)

MOŠTVO

VARNOŠTNI (SVET)

USTVARJALEK (UBOJ OTROKA)

POJEM (V KEMIJI STALNI OBEMALEC)

RAZBOJ (NIK)

BOLEZEN (VINSKE TRTE)

NEVER (MOST)

AFRIŠKO (JEZERO (NIASSA))

MEDMET (BOLEČINE S. INŠ. ERKA)

BRANE (PRESTOR)

TRINICA

VRVICA (PRI SVEČI)

KRAJ (PRI LOGATCU CUNJA)

DEL (ZIMSKE GARDEROBE)

TINE (IVANČIHLINSKI ŽLEBOVI)

TRANSP. (NAPRAVA NADAV)

VEL. ZAČET (NA ERKA)

KATRAH

ŠIMEK (VINKO)

STRAH (PRED NASTOPOM ČERNEJEVA ANICA)

HIMALAJ (SKA DRŽAVA)

DEL (STAVBE)

DOBRA (OBDOBJE)

ZELENJAV (NA ZAČETBA)

STAR (SLOVAN)

ANDREJ (KURENT)

LORENZ (TOMAŽ)

ZDRUŽE (NI NARODI (DRIG))

ARABSKI (ŽREBEC)

NAGRADNI RAZPIS

Tudi za letošnje novoletne praznike in za tiho zabavo med njimi smo vam pripravili nagradno križanko.

Seveda reševalce čakajo tudi nagrade:

- dve prvi nagradi NOTRANJSKI LISTI, 2. zvezek,
- druga nagrada 500 din,
- tretja nagrada 300 din,
- tri četrte nagrade po 100 din.

Rešitve v kuvertah s pripisom »nagrada križanka« pošljite uredništvu najkasneje do vključno 21. januarja 1983. Seveda vam ob reševanju želimo nekaj zabave, pri žrebanju pa čimveč sreče!

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: Vojko HARMEL, Viktor JERIC, Srečo KNAP, Darko LESAR, Božo LEVEC, Matija MIŠIČ, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Janez OPEKA, Vanda SEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TURŠIČ.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Anton PERČIČ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 38. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Filmi v januarju

1. ob 16. uri in ob 19.30 — hongkonški karate film VELIČASTNI.
1. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški fantastični film BITKA MED ZVEZDAMI.
1. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški akcijski film PEKLENSKI ANGELI.
1. ob 19.30 — nemški akcijski film PET MINUT DO DVANAJSTIH V CARACASU.
1. ob 19.30 in 9. 1. ob 16. uri — nemški western APAČI.
1. ob 19.30 — ameriška komedija PASJI SINOVI.
1. ob 16. uri in ob 19.30 — jugoslovanska komedija MARATONCI TEČEJO ČASTNI KROG.
1. ob 19.30 — francoska drama FRANOSKE RAZGLEDNICE.
1. ob 19.30 in 16. 1. ob 16. uri — ameriška kriminalka PROJEKT UMOR.
1. ob 19.30 — ameriška kriminalka ZLATI SALAMANDER.
1. ob 19.30 — francoska komedija HOROSKOP.
1. ob 19.30 — ameriška drama SONČNI SIJ.
1. ob 19.30 in 23. 1. ob 16. uri — hongkonški akcijski film MONSTRUM IN POHABLJENCI.
1. ob 19.30 — brazilski ljubzenski film VSAKA GOLOTA BO KAZNOVANA.
1. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški glasbeni film TO JE ELVIS PRESLEY.
1. ob 19.30 — ameriška drama ČRNI SIN.
1. ob 19.30 ter 29. 1. ob 19.30 in 30. 1. ob 16. uri — ameriški akcijski film FLASH GORDON.
1. ob 19.30 — ameriški akcijski film LJUDJE ORLI.
1. ob 19.30 — francoska komedija UČITELJ.

NOVOLETNI TURNIR

Kegljaški klub Brest Cerknica organizira med novoletnimi prazniki, 2. in 3. januarja, že 14. tradicionalni GROMOV MEMORIAL. Nastopili bodo najboljši kegljači iz vse Slovenije.

VABLJENI!

Precej pomanjkljivosti

TEKMOVANJE OB 22. DECEMBRU — DNEVU JLA

Občinska konferenca zveze socialistične mladine je v sodelovanju z osnovno organizacijo ZSMJ vojašnice JLA Velike Bloke organizirala športna tekmovanja v počastitev dneva JLA.

Tekmovanje bi moralo biti v krosu, šahu, namiznem tenisu, streljanju, malem nogometu in košarki. Zaradi slabega vremena je kros odpadel, čeprav so bili mladinci pripravljeni teči. V šahu ni bilo tekmovanja, ker organizator ni preskrbel šahovskih ur, čeprav je sam izdal razpis in pravila tekmovanja. Tekmovalce iz Loške doline so pozabili pripeljati kljub temu, da so jim ljubili prevoz s kombijem. Že pred odhodom na Bloke so nekateri dvomili o resni izvedbi tekmovanja (šah, kros, tenis), pa se res niso nič zmotili.

Te in še nekatere pomanjkljivosti se ob takih tekmovanjih pojavljajo že več let in s tem vzbujajo pri tekmovalcih nezaupanje. V tem pa se kaže tudi neodgovorno delo nekaterih vodilnih mladincev.

Takemu delu oziroma nedelu bi bilo potrebno napraviti konec, toda ne z ukinitvijo tekmovanj.

Ker sta od šestih športnih panog kar dve odpadli, je tudi skupna uvrstitev nerealna, ker vse prijavljene ekipe niso nastopile iz organizacijskih vzrokov.

REZULTATI:

Mali nogomet

1. JLA — Velike Bloke
2. IVANJE SELO
3. VIDEM

Namizni tenis

1. BREST
2. JLA — Velike Bloke
3. RAKEK

Posamezno

1. Močnik Brane — Brest
2. Premrov Vinko — Brest
3. Pantelič Goran — JLA

Streljanje

1. BREST 698 krogov
2. KOVINOPLASTIKA 601 krog
3. VIDEM 577 krogov

Posamezno

1. Mahne Franc 184 krogov
2. Obreza Janez 177 krogov
3. Segar Andrej 171 krogov

Košarka

1. NSK
2. JLA — Velike Bloke
3. BREST

F. Mahne